

**REDOGÖRELSE
FÖR RESULTATEN AV 1957 ÅRS TÄCK-
DIKNINGSFÖRSÖK**

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 7

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1958**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Titel och författare
1—12		Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962

Täckdikningsförsöksnämnden

Försöksavdelningen vid Kungl. Lantbrukshögskolans
Institution för Agronomisk Hydroteknik

REDOGÖRELSE

FÖR RESULTATEN AV 1957 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

av

Aug. Hakansson, Gösta Berglund och

Janne Eriksson

INLEDNING

Denna redogörelse avser att till dem som medverkar i täckdikningsförsöksverksamheten eller sysslar med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

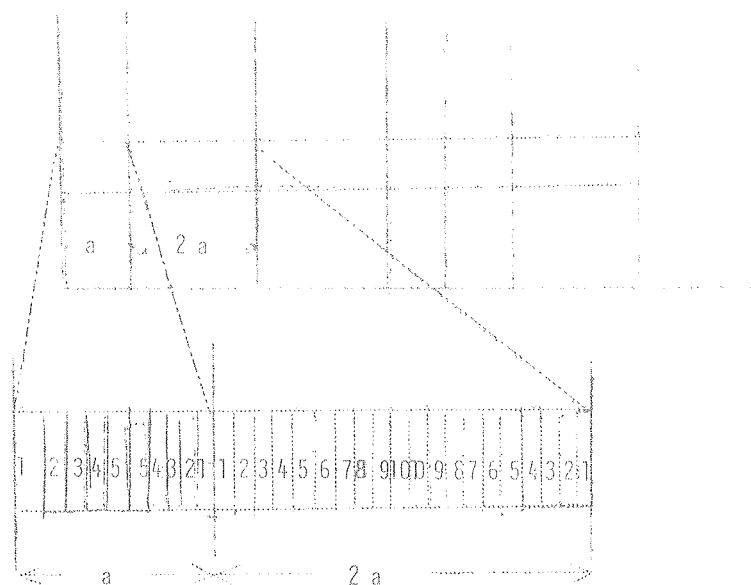
Under året har sammanlagt 75 försök skördats. Av dem har 64 st utgjorts av försök med olika dikesavstånd. 11 försök avser olika dikesdjup. 36 försök kunde till följd av det ogynnsamma vädret ej skördas, och ytterligare 6 försöksplatser har under året trädats.

Det stora flertalet av avstansförsöken har skördats som bandförsök. Denna försöksmetodik innebär, att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördas i parceller parallella med diken på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan diken. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten påverkat avkastningen. Kan man konstatera en skördedepression och denna uppgår till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning, är man berättigad att draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördevärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultaten av de beräkningar som sålunda utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de olika dikesavstånden gör man ej i bandförsöken.

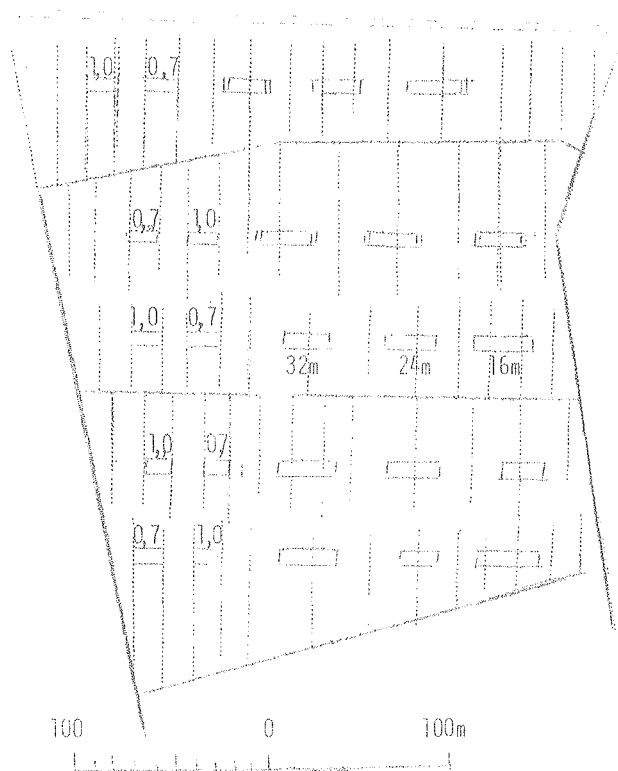
En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken på sätt som fig. 2 visar. Skörden anger här ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultaten göres en direkt jämförelse av avkastningens storlek för de olika försöksleden.

Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över upptorkningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplejning. Dessa observationer får tillmätas stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av erforderlig dräneringsintensitet. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

Figur 1.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöksmetodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna är lagda parallellt med diken, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Figur 2.

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Försöket skördas enl. den äldre försöksmetodiken med parcellerna tvärs över dikena.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET.

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som framkommer i bräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om månadsnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom finnes medelnederbörden angiven, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna är hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Instituts mätstationer. Beroende på stationstätheten och det lokala nederbörds-klimatets variabilitet anger dessa siffror mer eller mindre valda faktiska förhållandena på försöksplatserna.

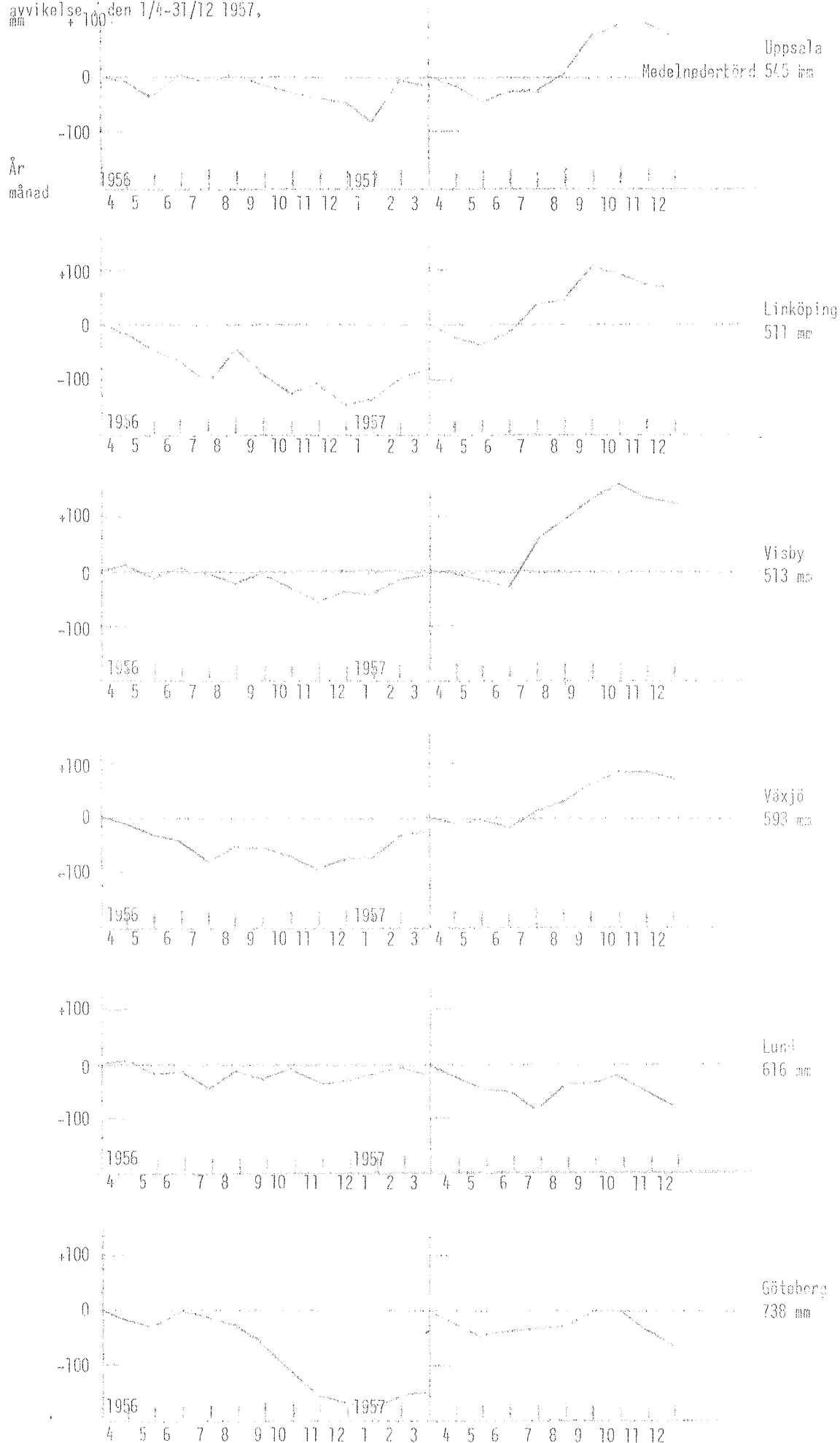
Diagrammen på sidorna 3 och 4 är avsedda för en överblick i stort. De upptager 12 pletser i landet och anger den summerade avvikelserna från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden den 1/4 56-31/3 57 och den andra tiden den 1/4-31/12 57. Uppdelningen per den 1 april har gjorts, därför att markens vattenmagasin vid denna tidpunkt i regel är fyllt. Snösmältningen har oftast agt rum, men växtligheten har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörd bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans.

Nederbördsmängden under vegetationsperioden år 1956 var för stora delar av landet något under normal. Under höstmånaderna var nederbörden likaledes låg. Markens fyllnadsgrad var sålunda måttlig. Bärigheten vid skörden och övriga höstarbeten på fälten var god. Marken frös tidigt till och i Mellansverige blev stora arealer ej höstplöjda. Under januari och februari förekom långa perioder med barmark. I det mellan frost och tö växlande växret uppstod isbrännor på de övervintrande grödorna. Väderleken under den övriga delen av vintern och under våren blev gynnsam, varför övervintringen i stort sett blev tillfredsställande.

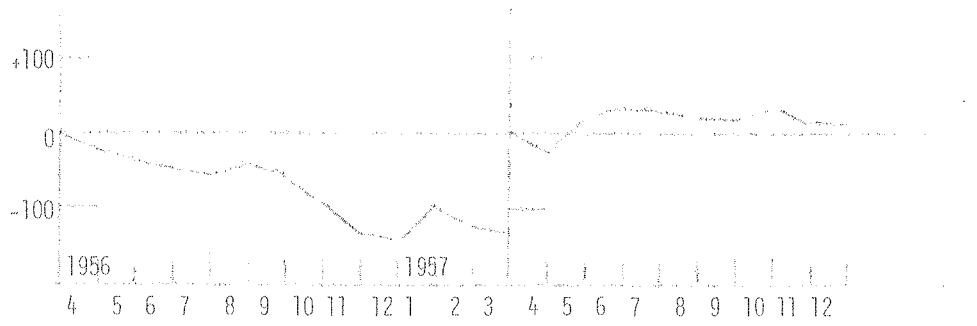
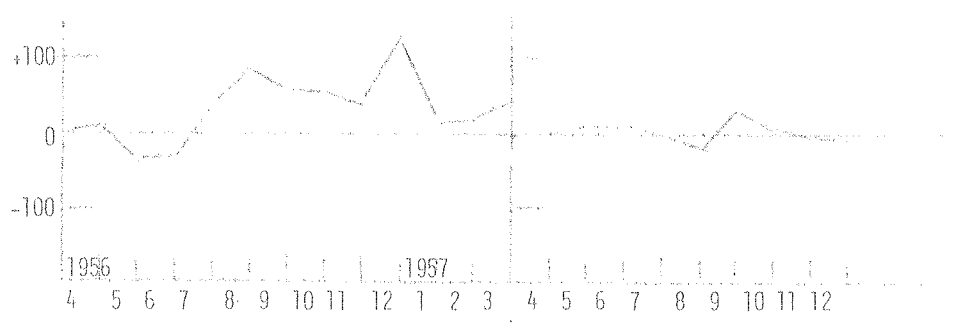
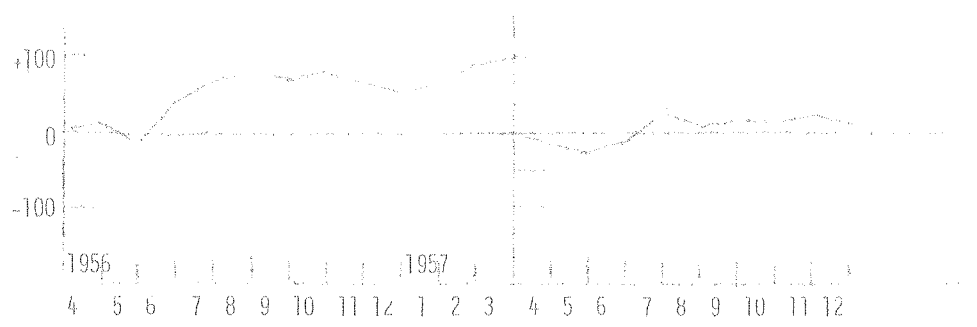
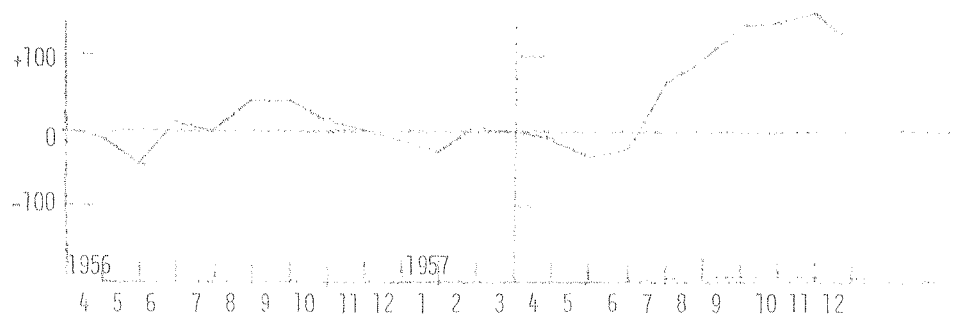
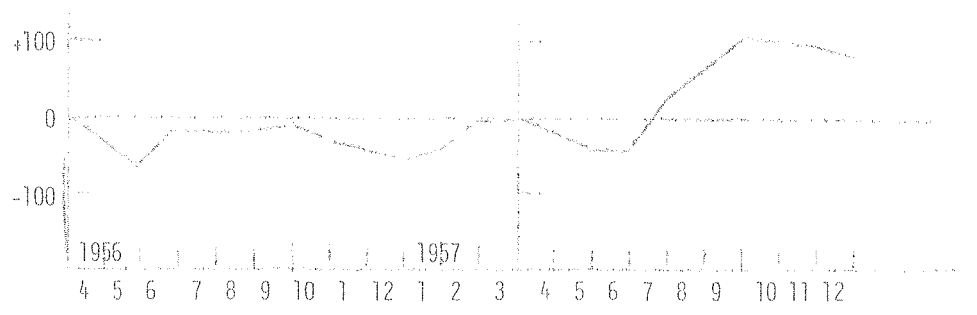
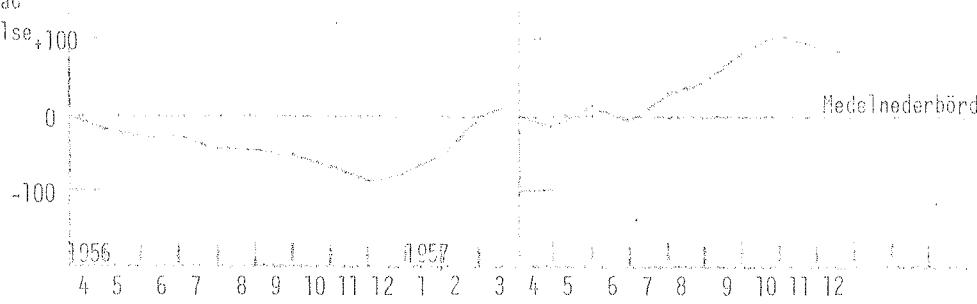
Vegetationsperioden år 1957 räknat från den 1 april var till sin första del gynnsam med normal nederbörd. Grödorna erhöll en god utveckling. Under juli, augusti och september föll emellertid stora regnmängder, för stora delar av södra och mellersta Sverige dubbla till tredubbla den normala mängden. Den ostadiga väderlekstypen fortsatte även under oktober. Förutom att skörden blev till stor del skadad kunde sådd av höstsädd verkställas endast i begränsad omfattning. På grund av markens ringa bärkraft blev även höstplöjningen fördröjd.

Nederbördsdiagram

Summerad Diagrammen anger den summerade avvikelser från medelnederbörden för tiden den 1/4 1956-31/3 1957 samt
avvikelse den 1/4-31/12 1957,

Summerad
avvikelse +100
i mm

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

Stockholms län

Kinsta. År 1957

Försöksvärd: Gudsägare Sten Nyström, Kinsta gård, Rosersberg

Matj.: Måttligt multhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårve

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17,5	100	1	16,4	100
2	17,7 + 0,2	101	2	17,9 + 1,5	109
3	16,5 - 1,0	94	3	16,3 - 0,1	99
4	17,3 - 0,2	99	4	16,8 + 0,4	102
5	16,8 - 0,7	96	5	17,7 + 1,3	108
$m_{diff} = 1,28 \text{ dt/ha}$			6	18,6 + 3,2	120
			7	19,3 + 2,9	118
			8	16,7 + 0,3	102
			9	17,8 + 1,4	109
			10	18,1 + 1,7	110
			$m_{diff} = 1,88 \text{ dt/ha}$		

Skördevärdena är ganska ojämna. Särskilt gäller detta det större dikesavståndet, vilket också framgår av försöksfältets storlek. Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten synes emellertid ej ha påverkat avkastningen. Någon skördenedsättning mellan dikena kan sålunda ej spåras på något av avstånden. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna. Det större dikesavståndet torde därför ur avkastningssynpunkt detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan de prövade dikningarna i upptorkning framträdde ej under våren. Den regniga hösten medförde dålig bärighet över praktiskt taget hela fältet. Vid skörden stod det vattnet i alla svackor, och det var svårt att komma fram med skördetröskan. I dikenas närhet uppvisade dock marken en bättre bärkraft.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hels året
Medelnederbörd	35	33	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	441
Årets nederbörd	32	22	27	59	25	23	9	80	48	76	106	58	567

Ängstugan. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Zellberg, Ängstugan, Överjärna

Matj.: Något multhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Dikesavstånd 22 m			Dikesavstånd 44 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,4	100	1	23,1	100
2	23,7 + 0,3	101	2	23,2 + 0,1	100
3	22,0 - 1,4	94	3	22,2 - 0,9	96
4	21,7 - 1,7	93	4	20,9 - 2,2	90
5	21,2 - 2,2	91	5	19,7 - 3,4	85
$m_{diff} = 1,00 \text{ dt/ha}$			6	18,8 - 4,3	81
			7	18,1 - 5,0	78
			8	18,6 - 4,5	81
			9	17,5 - 5,6	76
			10	16,3 - 6,8	71
			$m_{diff} = 1,78 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Det mindre avståndet uppvisar tendens till statistiskt säkert utslag. För det större avståndet är skördenedsättningen statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök är det mindre dikesavståndet ur avkastningssynpunkt klart att föredraga.

Observationer: Det större dikesavståndet visade en något sämre upptorkning vid tiden för vårbruket.

Under den nederbördsrika hösten framträdde en tydlig skillnad i bärighet mellan de prövade dikningarna vid såväl skörd som höstplöjning. Inom områden dikade med det mindre avståndet kunde skördetröskning och plöjning försiggå obehindrat medan de stora dikesavstånden innebar betydande olägenheter vid höstarbetena.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	47	46	35	29	29	37	42	48	69	75	49	52	558
Årets nederbörd	35	20	28	59	54	14	18	66	95	58	102	62	611

Upsala län
=====

Gamla Upsala prästgård. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Tord Jacobsson, Prästgården, Gamla Upsala

Matj.: Mullfattig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Svarthavre

Avståndsförsök

I. Jämförelsen odikat - dikat (dikesavstånd 20 m)

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikat	26,6	100
Odikat	27,2 + 0,6	102

$m_{diff} = 1,13 \text{ dt/ha}$

II. Bandförsöket

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,9	100	1	30,3	100
2	31,1 + 0,2	101	2	31,8 + 1,5	105
3	32,1 + 1,2	104	3	29,4 - 0,9	97
4	31,9 + 1,0	103	4	29,6 - 0,7	98
5	31,2 + 0,3	101	5	29,9 - 0,4	99
			6	28,9 - 1,4	95
			7	28,9 - 1,4	95
			8	31,4 + 1,1	104
			9	31,2 + 0,9	103
			10	31,5 + 1,3	104

$m_{diff} = 0,81 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,34 \text{ dt/ha}$

Jämförelsen dikat - odikat uppvisar ingen nämnvärd skillnad i avkastning mellan de provade försöksleden.

I bandförsöket har den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten icke påverkat avkastningen. De mindre utslag i olika riktningar, som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna.

Eftersom det sålunda icke erhållits någon skörtenedsättning mellan dikena i bandförsöket och den ovan angivna jämförelsen dikat - odikat ej uppvisat någon skörteskillnad, synes dikningen ej ha medfört någon avkastningsökning detta år.

Observationer: Tidigt på våren kunde ganska stora skillnader i upptorkning iakttagas mellan dikade och odikade partier av fältet. Dessa skillnader hade dock utjämnats vid tiden för sädden. Trots den regniga hösten kunde några nämnvärda skillnader i bärighet inte konstateras vid skörden och höstplöjningen.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	38	41	30	23	24	30	39	52	67	74	50	48	516
Årets nederbörd	46	16	28	48	23	14	15	76	56	94	124	37	577

Häga. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Kurt Wessman, Häga gård, Biskopskulla

Matj.: Mullfattig styv lera.

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48,5	100	1	56,3	100
2	49,5 + 1,0	102	2	61,1 + 4,8	109
3	48,3 - 0,2	100	3	60,8 + 4,5	108
4	49,8 + 1,3	103	4	59,8 + 3,5	106
5	53,5 + 5,0	110	5	56,2 - 1,1	100
			6	59,7 + 3,2	106
			7	61,5 + 5,2	109
			8	56,8 + 0,5	101
			9	57,1 + 0,8	101
			10	56,8 + 0,5	101

$m_{diff} = 2,95 \text{ dt hö/ha}$

$m_{diff} = 3,49 \text{ dt hö/ha}$

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten synes ej ha påverkat avkastningen. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna. Det större dikesavståndet torde därför ur avkastningssynpunkt detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan de prövade dikningarna på våren eller vid tiden för vallskörden förelåg ej evad avser upptorkning och bärighet.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	35	37	22	16	19	30	41	49	72	79	48	50	498
Årets nederbörd	38	15	35	67	27	13	17	69	109	97	155	47	689

Södermanlands län

Humlekärr. År 1957

Försöksvärd: Jägmästare F. Sederholm, Ålberga gård

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 m			Dikesavstånd 25 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	53,8	100	1	46,6	100
2	52,3 - 1,5	97	2	42,9 - 3,7	92
3	51,4 - 2,4	96	3	42,5 - 4,1	91
4	54,7 + 0,9	102	4	42,0 - 4,6	90
5	52,4 - 1,4	97	5	40,8 - 5,8	88
$m_{diff} = 2,44$ dt hö/ha			6	40,2 - 6,4	86
			7	42,4 - 4,2	91
			8	42,7 - 3,9	92
			9	43,6 - 3,0	94
			10	46,0 - 0,6	99
			$m_{diff} = 3,19$ dt hö/ha		

Vallen var ojämn med riklig förekomst av ogräs, vilket också kommit till uttryck i ojämna skördevärden. Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten synes emellertid ej ha påverkat avkastningen. De utslag i olika riktningar, som skördevärdena anger, ligger inom felgränserna. För det större avståndet är emellertid försöksfältet ganska stort. Av allt att döma torde dock det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan de prövade dikningarna i upptorkning har ej framträtt. Fältet plöjdes redan i augusti. Vid denna tidpunkt var bärigheten god över hela försöket.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	46	45	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	553
Årets nederbörd	20	12	37	65	27	14	18	58	92	79	82	44	554

Törsta. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Martin Johansson, Törsta, Jonäker

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 14 m			Dikesavstånd 20 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	46,6	100	1	48,9	100
2	46,7 + 0,1	100	2	47,1 - 1,8	96
3	45,0 - 1,6	97	3	47,1 - 1,8	96
4	47,9 + 1,3	103	4	47,6 - 1,3	97
5	46,4 - 0,2	100	5	45,5 - 3,4	93
$m_{diff} = 2,39$ dt hö/ha			6	42,5 - 6,4	87
			7	44,6 - 4,3	91
			8	47,1 - 1,8	96
			9	49,4 + 0,5	101
			10	49,4 + 0,5	101
			$m_{diff} = 3,15$ dt hö/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej givit utslag i försöket. De variationer som föreligger i skördevärdena ligger helt inom felgränserna. Detta år synes därför det längre dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet mellan de båda försöksleden har ej konstaterats.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	44	43	30	22	27	34	35	52	70	71	45	54	527
Årets nederbörd	16	15	29	56	26	26	8	15	40	62	94	82	474

Vallby prästgård. År 1957

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbohm, Vallby prästgård, Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17,6	100	1	17,9	100
2	17,8 + 0,2	101	2	17,5 - 0,4	98
3	17,2 - 0,4	98	3	17,3 - 0,6	97
4	17,6 ± 0,0	100	4	17,3 - 0,6	97
5	17,9 + 0,3	102	5	17,0 - 0,9	95
$m_{diff} = 0,57 \text{ dt/ha}$			6	17,3 - 0,6	97
			7	17,6 - 0,3	98
			8	18,0 + 0,1	101
			9	17,3 - 0,6	97
			10	17,7 - 0,2	99
			11	17,7 - 0,2	99
			12	18,6 + 0,7	104
			13	18,4 + 0,5	103
			14	17,9 ± 0,0	100
			15	18,1 + 0,2	101
			$m_{diff} = 0,79 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har inte påverkat avkastningen. Med de förhållanden som varit rådande detta år tycks det större dikesavståndet ha givit tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning mellan de prövade dikesavstånden har ej konstaterats på våren. Vid skörden var marken uppblött men några skillnader i bärighet har ej framträtt.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	40	39	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	516
Årets nederbörd	31	24	23	63	27	15	15	76	102	91	154	77	577

Östergötlands län

Fullerstad, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Birger Hålling, Fullerstad, Söderköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	41,6	100	1	37,6	100
2	37,7 - 3,9	91	2	35,3 - 2,3	94
3	35,9 - 5,7	86	3	36,5 - 1,1	97
4	36,2 - 5,4	87	4	37,7 + 0,1	100
5	34,5 - 7,1	83	5	37,2 - 0,4	99
$m_{diff} = 1,97$ dt hö/ha			6	37,9 + 0,3	101
			7	37,0 - 0,6	98
			8	40,7 + 3,1	108
			9	39,4 + 1,8	105
			10	42,2 + 4,6	112
			$m_{diff} = 1,04$ dt hö/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har medfört en skördedepression på det korta dikesavståndet men däremot inte på det långa. För det korta avståndet kan utslaget anges som inte fullt statistiskt säkert. Ur avkastningssynpunkt synes det större avståndet detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet mellan de prövade dikesavstånden har ej konstaterats.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	36	39	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	471
Årets nederbörd	17	32	38	50	25	14	18	65	109	64	87	45	564

Ingelstads gård, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Bengt-Uno Westeson, Ingelstads gård, Kuddby

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	29,6	100	1	25,7	100
2	28,8 - 0,8	97	2	24,0 - 1,7	93
3	26,0 - 3,6	88	3	22,1 - 3,6	86
4	27,5 - 2,1	93	4	24,2 - 1,5	94
5	25,5 - 4,1	86	5	24,4 - 1,3	95
$m_{diff} = 2,04$ dt hö/ha			6	24,9 - 0,8	97
			7	25,8 + 0,1	100
			8	26,4 + 0,7	103
			9	26,9 + 1,2	105
			10	23,0 - 2,7	89
			$m_{diff} = 2,80$ dt hö/ha		

En viss skördenedsättning mellan dikena har erhållits på det mindre dikesavståndet. Utslaget ligger dock helt inom felgränserna. På det större avståndet finns ingen genomgående skördedepression. Med de resultat som erhållits i årets försök får det längre avståndet ur avkastningssynpunkt anses ha givit tillräcklig dränering.

Observationer: Några skillnader i bärighet och upptorkning mellan de båda försöksleden har ej

iakttagits i årets försök. På de långa dikesavstån 'en var ogräsförekomsten rikligare än på fältet i övrigt, speciellt förekomsten av åkertistel var påfallande.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	36	39	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	471
Årets nederbörd	17	32	38	50	25	14	18	65	109	64	87	45	564

Jönköpings län

Lidhult, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Carl O. Pettersson, Lidhult, Reftele

Jordart: Någorlunda humifierad vitmossstorp

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Försöket upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	54,6	100
" 18 m	54,8 + 0,2	100
" 24 m	52,1 - 2,5	95

 $m_{diff} = 2,71$ dt hö/ha

De mindre skillnader i avkastning som de olika dikesavstånden uppvisar ligger helt inom felgränserna och kan därför ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Någon skillnad i upptorkning och bärighet mellan de olika dikesavstånden har ej kunnat iakttagas.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	73	65	56	39	39	53	52	61	79	96	70	76	759
Årets nederbörd	101	57	60	97	41	23	33	68	92	163	180	178	1093

Åby, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Tore Brånalt, Åby, Torskinge

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	38,6	100	1	42,1	100
2	44,5 + 5,9	115	2	47,4 + 5,3	113
3	44,6 + 6,0	116	3	48,4 + 6,3	115
4	41,8 + 3,2	108	4	52,0 + 9,9	124
5	40,1 + 1,5	104	5	53,4 + 11,3	127
			6	50,6 + 8,5	120
			7	50,3 + 8,2	119
			8	47,6 + 5,5	113
			9	48,4 + 6,3	115
			10	48,0 + 5,9	114

 $m_{diff} = 2,73$ dt hö/ha $m_{diff} = 3,71$ dt hö/ha

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har inte påverkat avkastningen. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger inom felgränserna. En genomgående tendens är dock att dikesparcellerna givit lägre skörd än fältet i övrigt beroende på sämre utveckling hos klövern omedelbart intill dikena. Ser man på föregående års resultat så är där förhållandet det motsatta. Skyddssåden hade där en kraftigare utveckling omedelbart intill dikena. Denna kraftigare utveckling av skyddssåden är säkerligen orsaken till klöverns sämre utveckling invid dikena i årets försök. Ur avkastningssynpunkt synes således det större avståndet ha givit tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet har ej konstaterats förrän fram i oktober då bärigheten var klart sämre på det långa dikesavståndet. Några olägenheter ur driftssynpunkt har detta dock ej medfört.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	71	65	57	35	35	45	49	63	73	96	53	60	708
Årets nederbörd	36	37	50	40	33	19	44	54	103	92	107	114	729

Kronobergs län

Björnsågård, År 1957Försöksvärd: Lantbr. Sven Gustaf Hörberg, Persgård, Grimslov

Matj.: Sandig mulljord

Alv: Sandig grovmo

Gröda: Råg

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fem upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup m.	Skörd dt/ha	Rel. tal	
1	1.2 m	21,6	100	
2		22,7 + 1,1	105	
3		23,0 + 1,4	106	
4		22,4 + 0,8	104	
5		22,9 + 1,3	106	
6		22,6 + 1,0	105	
7		22,7 + 1,1	105	$m_{diff} = 1,27 \text{ dt/ha}$
8	0.5 m	22,2 + 0,6	103	

Det från 1.20 till 0.50 meter kontinuerligt avtagande dikesdjupet har ej givit sig tillkänna med en motsvarande successiv förändring i skörd. Något samband mellan dikesdjupet och skördens storlek kan därför ej konstateras i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan den grunda och den djupa dikningen i fråga om upptorkning och bärighet har ej konstaterats under detta år.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	52	45	36	25	25	40	46	58	67	80	49	54	577
Årets nederbörd	50	6	30	77	26	11	35	90	122	92	112	46	697

Ingelstads Lantmannaskola, År 1957Försöksvärd: Ingelstads Lantmannaskola, Ingelstad

Matj.: Mycket mullrik mjällig finmo

Alv: Finmo

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>				<u>Dikesavstånd 32 m</u>			
Parc. nr	från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr	från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1		45,9	100	1		44,6	100
2		42,9 - 3,0	93	2		40,0 - 4,6	90
3		41,7 - 4,2	91	3		38,7 - 5,9	87
4		40,4 - 5,5	88	4		36,6 - 8,0	82
5		40,8 - 5,1	89	5		36,4 - 8,2	82
$m_{diff} = 1,06 \text{ dt hö/ha}$				6		34,9 - 9,7	78
				7		35,3 - 9,3	79
				8		35,0 - 9,6	78
				9		33,9 - 10,7	76
				10		33,7 - 10,9	76
				$m_{diff} = 1,19 \text{ dt hö/ha}$			

En skörde-depression mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslaget är statistiskt fullt säkert. Ur avkastningssynpunkt hade det mindre dikesavståndet varit att föredraga detta år.

Observationer: Några skillnader mellan de båda försöksleden i fråga om upptorkning eller bärighet har ej konstaterats under året.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	56	49	39	29	29	41	43	59	62	83	48	55	593
Årets nederbörd	43	37	39	55	36	32	51	35	75	87	68	66	624

Ryssby Lantmannaskola. År 1957

Försöksvärd: Ryssby Lantmannaskola, Ryssby

Matj.: Mullrik sandig mo

Alv: Sandig grovmo

Gröda: Potatis

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	282,4	100
2	267,6 -14,8	95
3	273,1 - 9,3	97
4	280,9 - 7,5	99
5	274,0 - 8,4	97
6	269,4 -13,0	95
7	274,1 - 8,3	97
8	273,7 - 8,7	97
9	276,1 - 6,3	98
10	281,5 - 0,9	100

$m_{diff} = 9,43 \text{ dt/ha}$

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har inte påverkat avkastningen. De utslag som föreligger i försöket ligger inom felgränserna. Detta år synes därför 32 meters dikesavstånd ha givit tillräckligt god dränering.

Observationer: Någon sen eller ojämn upptorkning på grund av det relativt stora dikesavståndet har ej konstaterats. Inte heller har några anmärkningar gjorts mot bärigheten på fältet.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	60	60	51	36	36	45	49	58	72	93	56	66	690
Årets nederbörd	28	47	50	40	33	18	44	54	103	92	107	114	703

Kalmar län

=====

Ekerum, År 1957

Försöksvärd: Stiftelsen Ekerums gård, Högsrum

Jordart: Grovmo - mellansand

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

I. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 20 m	36,6	100
" " 40 m	36,7 + 0,1	100
$m_{diff} = 2,07$ dt hö/ha		

II. Bandförsök

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	33,8	100	1	32,9	100
2	32,4 - 1,4	96	2	34,7 + 1,8	105
3	35,3 + 1,5	104	3	32,5 - 0,4	99
4	35,1 + 1,3	104	4	33,3 + 0,4	101
5	36,8 + 3,0	109	5	32,3 - 0,6	98
$m_{diff} = 2,10$ dt hö/ha			6	33,1 + 0,2	101
			7	30,5 - 2,4	93
			8	31,8 - 1,1	97
			9	32,9 - 0,0	100
			10	30,8 - 2,1	94
			$m_{diff} = 2,67$ dt hö/ha		

Av resultatet enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att de båda försöksleden varit fullt likvärda.

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har inte påverkat avkastningen i bandförsöket. I årets försök kan därför det större dikesavståndet sägas ha givit tillräckligt god dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Några skillnader i bärighet och upptorkning mellan de båda försöksleden har ej konstaterats i årets försök.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	52	47	32	28	31	36	35	41	50	65	48	45	510
Årets nederbörd	30	27	38	45	23	21	22	14	81	66	32	33	432

Valstad, År 1957

Försöksvärd: Kalmar läns norra landsting

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal.	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40,3	100	1	42,5	100
2	39,4 - 0,9	98	2	39,6 - 2,9	93
3	39,7 - 0,6	99	3	40,5 - 2,0	95
4	39,4 - 0,9	98	4	40,6 - 1,9	96
5	40,0 - 0,3	99	5	38,4 - 4,1	90
$m_{diff} = 1,09$ dt/ha			6	39,7 - 2,8	93
			7	39,2 - 3,3	92
			8	40,7 - 1,8	96
			9	39,6 - 2,9	93
			10	39,4 - 3,1	93
			$m_{diff} = 1,31$ dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej nämnvärt påverkat avkastningen. På det långa avståndet skiljer sig dikesparcellen något från de övriga parcellerna. De mindre utslag som förekommer, ligger dock helt inom felgränserna. Detta år synes därför det större dikesavståndet ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet har inte förmärkts.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	51	57	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	567
Årets nederbörd	21	20	36	60	52	24	30	46	151	56	94	46	636

Gotlands län
=====

Lövsta. År 1957

Försöksvärd: Gotlands läns lantmannaskola, Lövsta, Gotlands Karby

Matj.: Mättligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Våg moränlättilera

Gröda: Vitsenap

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	6,6	100	1	6,4	100
2	6,7 + 0,1	102	2	5,7 - 0,7	89
3	6,6 ± 0,0	100	3	6,2 - 0,2	97
4	6,5 - 0,1	98	4	6,0 - 0,4	94
5	6,5 - 0,1	98	5	5,8 - 0,6	91
$m_{diff} = 0,05 \text{ dt/ha}$			6	6,5 + 0,1	102
			7	6,0 - 0,4	94
			8	5,8 - 0,6	91
			9	5,9 - 0,5	92
			10	6,3 - 0,1	98
			$m_{diff} = 0,37 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej påverkat avkastningen. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärderna anger ligger helt inom felgränserna. Detta är synes därför det större avståndet ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan de olika dikningarna i fråga om upptäckning och bäring har inte framträtt under året.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	59	50	37	27	27	33	29	39	53	74	47	52	526
Årets nederbörd	30	31	59	64	43	24	19	34	86	109	77	85	661

Ausås. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Gröda: Vitsenap

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	14,9	100	1	15,3	100
2	14,3 - 0,6	96	2	15,0 - 0,3	98
3	14,2 - 0,7	95	3	14,7 - 0,6	96
4	14,7 - 0,2	99	4	13,9 - 1,4	91
5	13,9 - 1,0	93	5	14,0 - 1,3	92
$m_{diff} = 0,36 \text{ dt/ha}$			6	14,0 - 1,3	92
			7	13,6 - 1,7	89
			8	13,2 - 2,1	86
			9	13,6 - 1,7	89
			10	14,1 - 1,2	92
			$m_{diff} = 0,52 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det mindre avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Vid det större avståndet är skördenedsättningen statistiskt fullt säker. Med den skillnad i avkastning, som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga även om vinsten på den intensivare dikningen ej är särskilt stor.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning och bärighet har konstaterats.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	62	62	54	38	36	47	43	67	72	93	59	65	698
Årets nederbörd	33	46	62	62	37	12	26	45	56	118	85	112	694

Tranarp. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreasson, Tranarp, Åstorp

Matj.: Mågot mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: planosäd

Avståndsförsök

Dikesavstånd 10 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,4	100	1	39,6	100
2	33,2 - 6,2	84	2	35,9 - 3,7	91
3	30,8 - 8,6	78	3	33,1 - 6,5	84
$m_{diff} = 1,44 \text{ dt/ha}$			4	35,1 - 4,5	89
			5	37,6 - 2,0	95
			6	35,4 - 4,2	89
			7	34,6 - 5,0	87
			8	33,3 - 6,3	84
			9	33,6 - 6,0	85
			$m_{diff} = 3,29 \text{ dt/ha}$		

På det korta dikesavståndet föreligger en skördepression mellan dikena, som är fullt statistiskt säker. Utslaget är så pass stort att även ett något mindre dikesavstånd än 10 meter hade varit ekonomiskt lönsamt detta år. Även på det långa dikesavståndet, som här är tubulerat, föreligger en viss skördepression. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det långa dikesavståndet kombinerat med tubulering vara att föredraga.

Observationer: Såväl upptorkningen på våren som bärigheten på hösten var bättre på de tubulerade 30 meters avstånden än på den icke tubulerade 10-metersdikningen.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	66	66	55	40	38	48	50	59	83	106	67	63	741
Årets nederbörd	33	46	62	62	37	12	26	45	56	118	85	112	694

Övragård, år 1957

Försöksvärd: Fru Lia Brunnström, Övragård, Skälderviken

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Arv: Styv lera

Gröda: Vall 1

Försöket upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

	<u>Avståndsförsök</u>	
	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	48,2	100
" " 30 m med		
tubulering tvärs över diken	53,8 + 5,6	112
Stamdikning x)	47,9 - 0,3	99
m _{diff} = 8,39 dt hö/ha		

I detta försök har det tubulerade försöksledet givit högre avkastning än de båda övriga, som givit praktiskt taget samma skörd. Försöksfelet är dock så stort, att utslaget inte kan tillämnas någon större betydelse.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet har ej framträtt detta år.

	<u>Djupförsök</u>	
	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,70 m	51,7	100
" " 1,10 m	49,1 - 2,6	95
m _{diff} = 1,24 dt hö/ha		

Den grundare dikningen har i år givit högre avkastning än den djupare. Tendens till statistisk säkerhet föreligger. Alltför stor vikt får man dock ej fästa vid detta resultat eftersom skillnaden mellan de båda försöksleden är ganska liten.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet har inte framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	58	53	44	35	30	40	40	54	85	105	62	66	672
Årets nederbörd	28	28	58	51	37	23	15	67	38	134	90	90	659

x) Detta försöksmoment består av 0,6 ha (100x60 m) stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

Malmöhus län

Lydinge. År 1957

Försöksvärd: Kapten ~~Brag~~-Carl Cederström, Lydinge, Hyllinge

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvet

Avståndsförsök

Dikesavstånd 10 m			Dikesavstånd 20 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	52,2	100	1	52,3	100
2	50,5 - 1,7	97	2	50,6 - 1,7	97
3	50,0 - 2,2	96	3	49,6 - 2,7	95
$m_{diff} = 0,98 \text{ dt/ha}$			4	47,1 - 5,2	90
			5	48,5 - 3,8	93
			6	49,0 - 3,3	94
			$m_{diff} = 0,97 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på såväl 10- som 20 meters avstånden. På det mindre avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. På det större avståndet är skördenedsättningen statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: På våren kunde inga nämnvärda skillnader i upptäckning och bärighet konstateras. Klart sämre bärighet på de långa dikesavstånden framträdde vid skörden och likaså försvårades övriga höstarbeten avsevärt inom områden med glesare dikning.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	55	55	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	635
Årets nederbörd	32	36	64	52	34	18	17	108	82	119	98	108	768

Nybo gård. År 1957

Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendahl, Nybo gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Sockerbetor

Avståndsförsök

Dikesavstånd 12 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	510,2	100
2	514,4 + 4,2	101
3	511,8 + 1,6	100
4	495,3 - 14,9	97
5	507,8 - 2,4	100
$m_{diff} = 13,81 \text{ dt/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Av detta kan man våga dra den slutsatsen, att detta är även ett något större dikesavstånd än 12 m med hänsyn till avkastningen skulle ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	55	55	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	635
Årets nederbörd	32	36	64	52	34	18	17	108	82	119	98	108	768

Rosendals gård. År 1957

Försöksvärd: Friharre Gerard Bonnet, Rosendals gods, Mörrarp

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvet

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fem upprepningar. Dikesavstånd 10 meter.

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	52,1	100
2	51,3 - 0,8	98
3	50,4 - 1,7	97
4	50,7 - 1,4	97
5	51,8 - 0,3	99
6	51,2 - 0,9	98
7	53,4 + 1,3	102
8	52,9 + 0,8	102

$m_{diff} = 2,12 \text{ dt/ha}$

Någon variation i skörden som svarar mot den kontinuerliga variationen av dikesdjupet, förekommer inte. De skillnader som förefinns mellan olika parceller ligger helt inom felgränserna. I årets försök tycks alltså skördens storlek vara oberoende av dikesdjupet.

Observationer: Några skillnader i upptäckning och bärighet mellan grund och djup dikning har ej iakttagits.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	55	55	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	635
Årets nederbörd	32	36	64	52	34	18	17	108	82	119	98	108	768

Svalövsgården. År 1957

Försöksvärd: Allmänna Svenska Utsädesbolaget, Svalöv

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Sandig moränlättilera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 14 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,0	100	1	32,4	100
2	32,6 + 0,6	102	2	32,4 ± 0,0	100
3	33,0 + 1,0	103	3	31,8 - 0,6	98
4	32,0 ± 0,0	100	4	33,1 + 0,7	102
5	32,7 + 0,7	102	5	32,8 + 0,4	101
			6	34,8 + 2,4	107
			7	33,3 + 0,9	103
			8	33,4 + 1,0	103
			9	33,6 + 1,2	104
			10	33,0 + 0,6	102

$m_{diff} = 0,60 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0,87 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har inte kommit till synes i årets försök. Tvärt om är skörden något större emellan dikena än invid dem på det långa dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Variationen i skörd inom det kerta dikesavståndet ligger helt inom felgränserna. Ur avkastningssynpunkt har alltså det längre dikesavståndet givit fullgod dränering.

Observationer: Tidigt på våren visade de långa avstånden en liten eftersläpning i fråga om upptorkningen, vilket dock var utjämnat vid tiden för vårsådden. Några skillnader för övrigt i fråga om upptorkning och bärighet har ej iakttagits.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	65	62	55	37	35	44	47	59	77	94	59	65	699
Årets nederbörd	27	43	75	65	38	16	30	53	71	92	62	103	675

Svenstorp. År 1957

Försöksvärd: Friherre Th. G. Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättilera

Alv: Lättare mörn mellanlera

Gröda: Höstraps

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,1	100	1	35,6	100	1	35,6	100
2	35,0 - 0,1	100	2	36,0 + 0,4	101	2	36,0 + 0,4	101
3	34,7 - 0,4	99	3	35,7 + 0,1	100	3	35,7 + 0,1	100
4	34,7 - 0,4	99	4	36,1 + 0,5	101	4	36,1 + 0,5	101
5	35,2 + 0,1	100	5	36,4 + 0,8	102	5	36,4 + 0,8	102
$m_{diff} = 0,62 \text{ dt/ha}$			6	36,4 + 0,8	102	6	36,4 + 0,8	102
			7	35,4 - 0,2	99	7	35,4 - 0,2	99
			8	36,8 + 1,2	103	8	36,8 + 1,2	103
			9	35,7 + 0,1	100	9	35,7 + 0,1	100
			10	35,6 + 0,0	100	10	35,6 + 0,0	100
			$m_{diff} = 0,62 \text{ dt/ha}$					

Inga skördenedsättningar mellan dikena har erhållits. De variationer som förekommer ligger helt inom felgränserna. Det längre dikesavståndet har alltså detta år givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Tidigt på våren kunde konstateras en något sämre upptorkning och bärighet på de långa dikesavstånden. Skillnaderna var dock så små att de saknade praktisk betydelse. Inga skillnader vid skörden.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	59	55	45	36	32	41	40	56	68	77	50	57	616
Årets nederbörd	23	38	65	59	22	13	20	47	31	150	47	78	593

Säbyholm. År 1957

Försöksvärd: Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, Säbyholms gård, Landskrona

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

<u>Avståndsförsök</u>					
1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.					
	Skörd dt/ha	Rel. tal			
Dikesavstånd 12 m	50,8	100			
" " 16 m	49,4 - 1,4	97			
" " 24 m	48,9 - 1,9	96			
$m_{diff} = 1,79 \text{ dt/ha}$					

11. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	48,3	100	1	49,6	100
2	47,0 - 1,3	97	2	47,2 - 2,4	95
3	47,5 - 0,8	98	3	46,4 - 3,2	94
$m_{diff} = 1,13 \text{ dt/ha}$			4	46,6 - 3,0	94
			$m_{diff} = 2,17 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	48,2	100
2	47,4 - 0,8	98
3	47,9 - 0,3	99
4	47,3 - 0,9	98
5	46,7 - 1,6	97
6	47,1 - 1,1	98
$m_{diff} = 1,16 \text{ dt/ha}$		

I bandförsöket har på alla tre dikesavstånden erhållits en liten skördesänkning mellan diken. Variationerna ligger dock helt inom felgränserna. Resultaten som erhållits med den äldre försöksmetodiken har samma tendens men även här är utslagen små och ligger helt inom felgränserna. Den något högre avkastning som ett mindre dikesavstånd synes ha givit i årets försök torde inte motsvara den ökade kostnaden för denna dikning. Detta år synes därför det längsta dikesavståndet (24 m) ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i bärighet och upptorkning har ej konstaterats detta år.

Djupförsök

Försöket upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken:

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,8 m	52,4	100
" " 1,2 m	52,8 + 0,4	101
$m_{diff} = 2,90 \text{ dt/ha}$		

Det mindre utslag som erhållits i djupförsöket, får helt rubriceras som försöksfel. De båda försöksleden har alltså detta år varit likvärdiga ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Några skillnader i bärighet och upptorkning har ej konstaterats detta år.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Hedelnederbörd	47	47	35	28	23	37	38	52	62	82	48	48	547
Årets nederbörd	20	30	44	57	34	16	23	55	69	54	60	68	530

Göteborgs- och Bohus län

Ledum, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Sven Aronsson, Ledum, Rabblshede

Matj.: Mullrik lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	71,7	100	1	65,9	100
2	53,0 -18,7	74	2	46,2 -22,7	67
3	44,6 -27,1	62	3	39,1 -29,8	57
4	39,1 -33,6	53	4	29,1 -39,8	42
5	35,3 -36,4	49	5	27,9 -41,0	40
$m_{diff} = 3,77 \text{ dt hö/ha}$			6	26,0 -42,9	38
			7	26,7 -42,2	39
			8	27,0 -41,9	39
			9	25,9 -43,0	38
			10	26,1 -42,8	38
			$m_{diff} = 2,84 \text{ dt hö/ha}$		

Stora skördenedsättningar mellan dikena föreligger på båda dikesavstånden. På 16 metersavståndet utgör skörden mitt emellan dikena blott hälften av skörden intill diket och på det stora avståndet är motsvarande värde knappast mer än en tredjedel. Utslagen är statistiskt fullt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök skulle ett dikesavstånd mindre än 16 meter vara ekonomiskt motiverat.

Observationer: Redan hösten 1956 blev vallen skadad i mittområdet på de långa dikesavstånden, där marken var uppbjött och bärigheten låg. Skadorna uppstod genom tramp av betesdjur. På våren 1957 förvärrades skadorna ytterligare genom uppfrysningen, som även drabbade de korta dikesavstånden. Stora skillnader i bärighet har framträtt såväl på våren som vid höstarbetena. Det långa dikesavståndet medförde olägenheter vid höstplöjningen.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	65	60	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	680
Årets nederbörd	29	67	78	62	34	19	33	72	43	123	155	96	811

Tingvalls egendom, År 1957

Försöksvärd: Göteborgs- och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Mättligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,0	100	1	34,6	100
2	33,6 - 2,4	93	2	32,1 - 2,5	93
3	31,8 - 4,2	86	3	30,2 - 4,4	87
4	31,1 - 4,9	86	4	28,9 - 5,7	84
5	20,9 - 5,1	86	5	29,1 - 5,5	84
$m_{diff} = 0,75 \text{ dt/ha}$			6	28,4 - 6,2	82
			7	27,6 - 7,0	80
			$m_{diff} = 0,74 \text{ dt/ha}$		

Stora, statistiskt fullt säkra skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Med de utslag som erhållits i årets försök vore ett dikesavstånd ner emot 10 meter motiverat.

Observationer: Tidigt på våren kunde en viss eftersläpning i upptorkningen konstateras för de långa dikesavstånden. Denna var dock utjämnad vid tiden för värsådden. Vid skörden var bärigheten samma på de långa dikesavstånden jämfört med de korta.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	65	60	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	680
Årets nederbörd	38	50	63	69	41	22	51	68	61	134	157	128	882

Älvsborgs län
=====

Forstena, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	34,8	100
" 24 m	35,6 + 1,1	103
" 32 m	37,1 + 2,3	107
$m_{diff} = 1,39$ dt/ha		

De utslag till förmån för de större dikesavstånden som skördevärdena anger ligger inom felgränserna. Olikheter i dräneringsintensitet torde ej i mera betydande grad påverkat avkastningen i årets försök.

Diupförsök

Försöket upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,7 m	30,7	100
" 1,0 m	31,8 + 1,1	104
$m_{diff} = 1,10$ dt/ha		

Dikesdjupet synes detta år ej ha påverkat avkastningen. Det mindre utslag som erhållits ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet kunde ej iakttagas under våren. Vid skörden var marken, särskilt i yttlagret, periodvis starkt uppblött med låg bärighet som följd. Några nämnvärda skillnader mellan olika dikningar märktes dock ej.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	73	62	57	42	38	47	47	58	68	100	69	83	744
Årets nederbörd	23	55	64	89	72	25	44	74	50	85	176	89	846

Iveten, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Karl Andersson, Iveten, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 8,5 m</u>			<u>Dikesavstånd 17 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,4	100	1	35,4	100
2	33,6 - 0,8	98	2	34,1 - 1,3	95
3	34,6 + 0,2	101	3	33,3 - 2,1	94
$m_{diff} = 0,30$ dt/ha			4	34,2 - 1,2	97
			5	34,2 - 1,2	97
			6	34,5 - 0,9	97
			$m_{diff} = 0,61$ dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej påverkat avkastningen i någon betydande grad. Försöksfelet är mycket litet och på grund därav kan de små utslag som erhållits i försöket anges med tendens till statistisk säkerhet. Med de utslag som erhållits i årets försök synes dock det längre dikesavståndet ha givit fullgod dränering.

Observationer: Inga skillnader i upptäckning och bärighet kunde noteras under våren. Inte heller vid skörden kunde några anmärkningar göras beträffande fältets bärighet trots den rikliga nederbörden.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Hedelnederbörd	64	44	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	614
Årets nederbörd	19	38	42	51	63	15	36	57	59	59	138	77	654

Skaraborgs län

=====

Djupedal. År 1957Försöksvärd: Arr. Erik Larsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Höstvete

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Parc. nr	Dikesdjup m	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2	25,8	100
2		26,2 + 0,4	102
3		24,4 - 1,4	95
4		25,5 - 0,3	99
5		23,6 - 2,2	91
6		23,7 - 2,1	92
7		24,7 - 1,1	96
8	0,5	25,6 - 0,2	99

 $m_{diff} = 0,84 \text{ dt/ha}$

Det från 1,2 till 0,5 meter kontinuerligt avtagande dikesdjupet avtecknar sig ej i en motsvarande successiv förändring i skördevärdenas storlek. Den variation i avkastning som erhållits mellan grund och djup dikning ligger helt inom felgränserna. Något samband mellan dikesdjupet och skördens storlek kan därför ej konstateras i årets försök.

Observationer: Några skillnader i upptäckning och barighet mellan områden dikade med olika dikesdjup har ej konstaterats.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	50	38	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	593
Årets nederbörd	30	25	40	53	33	14	45	40	102	59	90	66	597

Frugården. År 1957Försöksvärd: Lantbr. Oskar Jonasson, Frugården, Iengene

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>				<u>Dikesavstånd 32 m</u>			
Parc. nr	från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr	från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1		84,6	100	1		81,6	100
2		76,9 - 7,7	91	2		73,3 - 8,3	90
3		73,4 - 11,2	87	3		70,5 - 11,1	86
4		71,0 - 13,6	84	4		68,1 - 13,5	83
5		70,5 - 14,1	83	5		65,2 - 16,4	80
$m_{diff} = 1,84 \text{ dt hö/ha}$				6		64,8 - 16,8	79
				7		62,4 - 19,2	76
				8		64,1 - 17,5	79
				9		63,7 - 17,9	78
				10		62,9 - 18,7	77
				$m_{diff} = 1,96 \text{ dt hö/ha}$			

Stora utslag för täckdikningen har erhållits. Resultaten kan betecknas som statistiskt fullt säkra på båda dikesavstånden. Med de skörderesultat som erhållits i årets försök skulle ett dikesavstånd mindre än 16 meter varit ur avkastningssynpunkt motiverat.

Observationer: Utslagen i försöket beror på uppfrysning, som drabbat klöverna mest. Några skillnader i upptorkning och bärighet mellan de prövade dikesavstånden har inte konstaterats.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	50	38	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	593
Årets nederbörd	23	37	48	71	65	20	75	52	84	78	124	66	743

Gammalstorp. År 1957

Försöksvärd: Agronom Sven Axelsson, Gammalstorps säteri, Skövde

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök inom ett förhållandevis plant område (marklutning mindre än 15:1000).

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	26,1	100
" 16 m	29,3 + 3,2	112
" 24 m	29,3 + 3,2	112
" 48 m ^{x)}	22,4 - 3,7	86
$m_{diff} = 1,58$ dt/ha		

II. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,4	100	1	35,6	100
2	24,8 - 1,6	94	2	37,9 + 2,3	106
3	24,2 - 2,2	92	3	37,9 + 2,3	106
$m_{diff} = 1,95$ dt/ha			4	39,1 + 3,5	110
			5	37,5 + 1,9	105
			$m_{diff} = 1,61$ dt/ha		

<u>Dikesavstånd 24 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,7	100	1	31,8	100
2	35,9 - 0,8	98	2	28,5 - 3,3	90
3	37,4 + 0,7	102	3	27,3 - 4,5	86
4	35,6 - 1,1	97	4	29,7 - 2,1	93
5	38,1 + 1,4	104	5	28,7 - 3,1	90
6	37,6 + 0,9	102	6	27,5 - 4,3	86
7	38,0 + 1,3	104	7	26,6 - 5,2	84
8	38,3 + 1,6	104	8	26,7 - 5,1	84
$m_{diff} = 1,85$ dt/ha			9	24,5 - 7,3	77
			10	26,3 - 5,5	82
			11	22,1 - 9,7	69
			12	21,7 - 10,1	68
			13	24,0 - 7,8	75
			14	22,1 - 9,7	69
			15	20,7 - 11,1	65
			$m_{diff} = 3,00$ dt/ha		

x) Parcellerna är ej placerade så att de anger medelskörden för dikesavståndet i fråga. De är uttagna på en sträcka av 24 meter i mittområdet mellan dikena.

Resultaten enligt den äldre försöksmetodiken ger vid handen att 16 och 24 meters dikesavstånd givit den högsta skörden, därefter kommer 10 meters dikesavstånd och sist 48 metersavståndet. Skillnaderna i skörd kan betecknas som statistiskt säkra. Resultaten enligt bandförsöken visar i stort sett att skörden är oberoende av dikesavståndet upp till 24 meter. De mindre utslag i olika riktningar som förekommer på 10, 16 och 24 metersavstånden ligger helt inom felgränserna. På 48 metersavståndet har en kraftig skördedepression uppträtt mellan dikena och denna visar tendens till statistisk säkerhet. Resultaten från de båda typerna av försök är alltså inte helt överensstämmande. Allt tyder dock på att ett dikesavstånd på 24 meter detta är givet en fullgod dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: På våren kunde sämre bärighet och upptorkning noteras speciellt på 48 metersavståndet men även på 24 metersavstånden. Vårbruket blev där sämre och svårare att genomföra särskilt på 48 metersutorna. Vid skörden visade 48 metersavstånden genomgående låg bärighet. Även på en del 24 metersavstånd kunde dålig bärighet konstateras samt på något 16 metersavstånd. 10-metersdikningen däremot visade genomgående god bärighet.

Avståndsförsök inom område med stark marklutning (ca 40:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	23,9	100
Ständikning ^{x)}	21,1 ± 2,8	88
$m_{diff} = 2,76$ dt/ha		

De ständikade områdena har givit lägre skörd än de 16 metersdikade. Försöksfelet är emellertid stort och utslaget ligger helt inom felgränserna.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	52	54	44	33	37	47	43	63	70	94	57	67	661
Årets nederbörd	30	27	51	92	64	25	45	47	151	71	111	75	789

Gunnarstorp. År 1957

Försöksvärd: Godsägare W. Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Betj.: Måttligt mullhaltig stylvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	44,5	100
" 24 m	45,3 ± 0,7	102
" 32 m	45,0 ± 0,4	101
$m_{diff} = 4,51$ dt/ha		

x) Detta försöksmoment består av ca 0,5 ha stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

11. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	44,3	100	1	48,9	100
2	45,2 + 1,0	102	2	46,9 - 2,0	96
3	43,8 - 0,5	99	3	45,8 - 3,1	94
4	43,1 - 1,2	97	4	44,2 - 4,7	90
5	43,4 - 0,9	98	5	45,4 - 3,5	93
$m_{diff} = 1,27 \text{ dt/ha}$			6	42,7 - 6,2	87
			7	41,4 - 7,5	85
			8	41,9 - 7,0	86
			9	40,3 - 8,6	82
			10	41,8 - 7,1	85
			$m_{diff} = 1,54 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 96 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	45,9	100
2	45,2 - 0,7	98
3	43,7 - 2,2	95
4	40,1 - 5,8	87
5	34,3 - 11,6	75
6	34,7 - 11,2	76
7	34,7 - 11,2	76
8	31,7 - 14,2	69
9	31,9 - 14,0	69
10	29,2 - 16,7	64
$m_{diff} = 3,6 \text{ dt/ha}$		

De små utslag som kommer till synes i försöket, då det skördas enligt den äldre försöksmetodiken ligger helt inom felgränserna. Bandförsöken däremot visar, att den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har medfört försämrat skörderesultat. Utslaget i bandförsöket kan beträffande 96 metersavståndet betecknas som statistiskt säkert och beträffande 32 metersavståndet föreligger full statistisk säkerhet. Med de utslag som erhållits i årets försök skulle 16 meters dikesavstånd varit ett föredrag.

Observationer: Skillnader i upptorkning och bärighet kunde konstateras på våren. Snabbast fortskred upptorkningen på de 16 meters-dikade rutorna. Därefter kom 24 metersrutorna. På 32 metersrutorna var förseningen stor. Sämst upptorknad var den ännu kvarvarande stamdikade försöksrutan. Vetebeståndet var skadat av uppfrysning och därvid gällde att ju extensivare dikning dess svårare uppfrysningsskador. Vid skörden framkom inga större skillnader i bärighet mellan de olika försöksleden.

Djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal	
Dikesdjup 0,6 m	42,5	100	
" 0,9 m	45,3 + 2,8	107	$m_{diff} = 5,03 \text{ dt/ha}$
" 1,2 m	47,4 + 4,9	112	

Skillnaderna i avkastning mellan olika dikesdjup ligger helt inom felgränserna och får ej tillmätas någon större betydelse.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet har ej konstaterats under året.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	50	38	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	593
Årets nederbörd	23	37	48	71	65	20	75	52	84	78	124	66	743

Statens försöksgård, Lanna. År 1957

Matj.: Måttligt mellankillig styv mellanlora

Alv: Styv lora

Gröda: Solhavre

Djupförsök I

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Parc. nr	Dikesdjup m	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2	35,0	100
2		35,7 - 0,3	99
3		35,0 - 1,0	97
4		33,8 - 2,2	94
5		34,4 - 1,6	96
6		34,5 - 1,5	96
7		33,7 - 2,3	94
8	0,6	32,5 - 3,5	90

$m_{diff} = 0,68 \text{ dt/ha}$

Skörden avtar med avtagande djup. Utslaget är signifikant.

Observationer: Upptorkningen under våren var jämn. God bärighet förelåg över hela försöket vid skörden.

Djupförsök II

Gröda: Arter.

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup m	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2	17,6	100
2		16,2 - 1,4	92
3		19,4 + 0,8	105
4		17,2 + 0,2	101
5		20,7 + 3,1	118
6		19,3 + 1,7	110
7		17,9 + 0,3	102
8	0,6	17,5 - 0,1	99

$m_{diff} = 1,67 \text{ dt/ha}$

På grund av den höga nederbörden kunde endast halva försöket skördas, resten pressades ner av regnet och ruttnade. Årets försök är alltså begränsat till 3 block. De skillnader som förefinns mellan olika försöksled ligger helt inom felgränserna. I årets försök synes alltså skördens storlek vara oberoende av dikesdjupet.

Observationer: Ingen skillnad förekom i upptorkningen under våren. Eftersommarens och höstens höga nederbörd ledde till en kraftig uppblötning av marken. Bärigheten var mycket låg men föredde inga skillnader mellan med olika djup dikade delar av fältet.

Kombinerat diknings- och sätidsförsök II.

Under den tid försöket ligger i vall bortfaller momentet med olika sätider. Försöket skördas och bearbetas såsom ett rent avståndsförsök, i detta fall dels enligt bandmetoden dels enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Vall III

I. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	65,8	100	1	60,5	100
2	61,2 - 4,6	93	2	58,9 - 1,6	97
3	58,9 - 6,9	90	3	56,7 - 3,8	94
4	60,2 - 5,6	91	4	54,2 - 6,3	90
5	60,4 - 5,4	92	5	54,3 - 6,2	90
$m_{diff} = 2,17$ dt hö/ha			6	52,9 - 7,6	87
			7	49,9 - 10,6	82
			8	50,4 - 10,1	83
			9	57,0 - 3,5	94
			10	58,1 - 2,4	96
			$m_{diff} = 5,14$ dt hö/ha		

Dikesavstånd 80 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	65,7	100
2	62,7 - 3,0	95
3	59,2 - 6,5	90
4	58,9 - 6,8	90
5	58,6 - 7,1	89
6-10	57,2 - 8,5	87
11-15	49,7 - 16,0	76
16-20	46,6 - 19,1	71
21-25	44,5 - 21,2	68
$m_{diff} = 6,70$ dt hö/ha		

II. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
Dikesavstånd 16 m	55,6	100	$m_{diff} = 2,15$ dt hö/ha
" " 32 m	49,9 - 5,7	90	
Dikesavstånd 16 m	51,4	100	$m_{diff} = 8,12$ dt hö/ha
" " 80 m	40,8 - 10,6	79	

I bandförsöket har registrerats en skördenedsättning mellan dikena, som för 16- och 80- metersavstånden är statistisk säker.

Enligt den äldre försöksmetodiken föreligger på 32- och 80- metersavstånden lägre skörd jämfört med 16 metersavståndet. De erhållna variationerna i skörd var främst orsakade av variationer i klöverbeståndet. Klöverhalten var enligt botanisk analys c:a 50% invid dikena och nedgick till c:a 20% på mittområdet av 80 metersavståndet.

Resultaten av de båda skördemetoderna stöder varandra och synes visa på att ett dikesavstånd mellan 16 och 32 meter detta år varit motiverat.

Observationer: Upptorkningen på våren var på 16 och 32 metersavstånden snabbare och jämnare än på 80 metersavstånden. Vid efterslättningen under september var bärigheten låg på fället, särskilt på det långa avståndet.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	41	37	31	22	24	37	39	59	67	88	51	57	553
Årets nederbörd	30	25	40	53	33	14	45	40	102	59	90	66	597

Maggegården. År 1957

Försöksvärd: Lantbrukare Allan Andersson, Maggegården, Jungsskola.

Matj.: Mätligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försöken utlagda på en vanlig täckdikning. De omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Gröda: Havre

Försök I

<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,6	100
2	23,5 - 0,1	100
3	23,4 - 0,2	99
4	22,3 - 1,3	94
5	22,3 - 1,3	94
$m_{diff} = 1,15 \text{ dt/ha}$		

Försök II

Gröda: Vall I

<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	73,3	100
2	68,3 - 5,0	93
3	68,0 - 5,3	93
4	62,1 - 10,9	85
5	60,9 - 13,4	83
$m_{diff} = 1,68 \text{ dt hö/ha}$		

I havren föreligger en liten skördenedsättning mellan dikena. Utslaget ligger dock helt inom felgränserna. Skördenedsättningen i vallen är mera markant. Detta utslag är bestämt med full statistisk säkerhet. Med det utslag som erhöles i vallen skulle ett dikesavstånd något mindre än 20 m varit motiverat ur avkastningssynpunkt.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	41	37	31	22	24	37	39	59	67	88	51	57	553
Årets nederbörd	30	25	40	53	33	14	45	40	102	59	90	66	597

Stensfält. År 1957

Försöksvärd: Bröderna Eliasson, Stensfält, Moholm.

Matj.: Mätligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 14 m</u>			<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	44,1	100	1	39,8	100
2	40,3 - 3,2	93	2	37,9 - 1,9	95
3	41,2 - 2,9	93	3	36,2 - 3,6	91
4	42,4 - 1,7	96	4	34,9 - 4,9	88
5	44,7 - 0,6	101	5	35,0 - 4,8	88
$m_{diff} = 1,63 \text{ dt hö/ha}$			6	36,2 - 3,6	91
			7	36,0 - 3,8	90
			8	36,0 - 3,8	90
			9	35,3 - 4,5	89
			10	34,3 - 5,5	86
			$m_{diff} = 1,22 \text{ dt hö/ha}$		

Utslaget på det korta dikesavståndet ligger inom felgränserna. På det långa föreligger en skörde-depression mellan dikena som kan betecknas som statistiskt säker. Den högre avkastning som ett kortare dikesavstånd ger, torde dock inte motsvara den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år anses ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning och bärighet har konstaterats under året.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	42	39	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	554
Årets nederbörd	31	30	42	69	34	26	39	56	101	99	83	63	679

Stommen. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Anders Palmstedt, Stommen, Lovene

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	102,2	100	1	93,1	100
2	94,5 - 7,7	92	2	88,3 - 4,8	95
3	86,5 - 15,7	85	3	83,7 - 9,4	90
4	83,5 - 18,7	82	4	76,4 - 16,7	82
5	83,3 - 18,9	82	5	75,5 - 17,6	81
$m_{diff} = 2,79$ dt hö/ha			6	72,4 - 20,7	78
			7	69,7 - 23,4	75
			8	66,2 - 26,9	71
			9	63,4 - 29,7	68
			10	63,0 - 30,1	68
			$m_{diff} = 2,96$ dt hö/ha		

Statistiskt fullt säkra skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen är vidare av en sådan storleksordning att ett avstånd något mindre än det prövade 16 meters-avståndet detta år varit motiverat ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Något sämre bärighet kunde iakttas på de långa dikesavstånden såväl vid vårarbetena som vid skörden. Denna sämre bärighet var dock inte så markant att den medförde några nämnvärda olägenheter vid fältarbetena.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	41	37	31	22	24	37	39	59	67	88	51	57	553
Årets nederbörd	16	30	46	69	46	20	65	41	89	59	93	57	631

Vrå Nolgården. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Thorsten Jonsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Mättligt mullhaltig mycket styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall I

Avstånds- och djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	58,1	100
" 16 m	52,3 - 5,8	90
" 24 m	53,9 - 4,2	93
Dikesdjup 0,7 m	53,7	100
" 1,0 m	55,9 + 2,2	104
$m_{diff} = 1,57$ dt hö/ha		

Den intensivaste dikningen har givit den högsta skörden. Vad avståndet beträffar kan utslaget betecknas som ej fullt statistiskt säkert. För djupet är skillnaderna så små att utslaget rymms inom felgränserna.

Observationer: Tidigt på våren kunde en viss eftersläpning i fråga om upptorkningen konstateras på de längsta dikesavstånden. För övrigt har inga skillnader mellan de olika dikningsintensiteterna kunnat iakttas.

Stamdikningsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Höstvete

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd, 15 m	40,5	100
Stamdikning ^{x)}	34,8 - 5,7	86
$m_{diff} = 1,92 \text{ dt/ha}$		

Den högre skörden på de 15-metersdikade områdena har tendens till statistisk säkerhet.

Observationer: Viss försening av upptorkningen kunde konstateras på de stamdikade rutorna under våren. Vid skörden var bärigheten låg på de stamdikade rutorna och vid höstplöjningen erbjöd dessa rutor avsevärda svårigheter.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	42	39	33	22	27	39	41	59	71	81	47	54	554
Årets nederbörd	27	32	46	73	51	18	29	51	78	135	92	64	696

Värings prästgård. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Väringer, Prästgården, Väring.

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall 1

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell nr 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell nr 8. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavstånd 16 meter.

Parc. nr	Dikesdjup m	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	21,0	100
2		20,9 - 0,1	100
3		22,1 + 1,1	105
4		22,4 + 1,4	107
5		21,4 + 0,4	102
6		21,8 + 0,8	104
7		21,6 + 0,6	103
8	0,6 m	21,6 + 0,6	103
$m_{diff} = 0,69 \text{ dt hö/ha}$			

x) Detta försöksmoment består av 120x50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

Den variation i avkastning mellan olika parceller som erhållits ligger helt inom felgränserna. Något samband mellan dikesdjupet och skördens storlek kan därför ej konstateras i årets försök.

Observationer: Några skillnader i upptorkningen under våren kunde inte iakttas. Inte heller kunde några skillnader i bärighet konstateras vid skörden.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	42	39	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	554
Årets nederbörd	22	25	36	70	33	22	38	48	84	94	86	60	618

Värsås prästgård. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Henrik Carlsson, Värsås prästgård, Värsås

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>							
<u>Dikesavstånd 14 m</u>				<u>Dikesavstånd 28 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
1	27,3	100		1	26,6	100	
2	25,6 - 1,7	94		2	25,4 - 1,2	95	
3	26,5 - 0,8	97		3	26,1 - 0,5	98	
4	25,8 - 1,5	95		4	26,2 - 0,4	98	
5	25,9 - 1,4	95		5	26,3 - 0,3	99	
$m_{diff} = 0,73 \text{ dt hö/ha}$				6	25,9 - 0,7	97	
				7	26,3 - 0,3	99	
				8	26,4 - 0,2	99	
				9	26,7 + 0,1	100	
				10	26,8 + 0,2	101	
				$m_{diff} = 1,01 \text{ dt hö/ha}$			

De utslag i olika riktningar som förekommer på båda dikesavstånden ligger helt inom felgränserna. Ur avkastningssynpunkt synes därför det större dikesavståndet ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning under våren. På hösten var bärigheten betydligt sämre på de långa avstånden, vilket medförde stora olägenheter vid såväl skörd som höstplöjning.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	52	54	44	33	37	47	43	63	70	94	57	67	661
Årets nederbörd	26	32	55	99	70	33	44	53	103	88	109	78	790

Värmlands län

Apertin. År 1957

Försöksvärd: Dir. Åke Wiberg, Apertins egendom, Kil

Matj.: Måttigt mullhaltig mjällig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 19 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,4	100	1	25,3	100
2	26,6 + 0,4	102	2	26,2 + 0,0	104
3	26,0 - 0,4	98	3	27,0 + 1,7	107
4	25,3 - 1,1	96	4	26,9 + 1,6	106
5	24,4 - 2,0	92	5	24,7 - 0,6	98
$m_{diff} = 0,71 \text{ dt/ha}$			6	25,4 + 0,1	100
			7	24,7 - 0,6	98
			8	24,1 - 1,2	95
			9	24,2 + 1,1	96
			10	23,9 - 1,4	94
			$m_{diff} = 0,79 \text{ dt/ha}$		

En viss skördedepression för ligger på båda dikesavstånden. På det korta dikesavståndet kan utslaget betecknas som ej fullt statistiskt säkert och på det långa avståndet som statistiskt säkert. Med de utslag som erhållits i årets försök hade ur avkastningssynpunkt det korta avståndet varit ett föredraga.

Observationer: Inga skillnader i upptrkning på våren. Vid skörd och höstplöjning kunde man konstatera betydligt sämre bärighet på de långa dikesavstånden jämfört med de korta. Några större vågenheter innebär dock inte detta.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	59	61	48	36	41	43	56	61	77	96	64	73	715
Årets nederbörd	43	18	44	59	34	14	30	56	148	172	117	40	775

Kvarnorp. År 1957

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trysil Lantbruksförvaltning, Mölnbacka

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 27 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18,5	100	1	18,2	100
2	19,1 + 0,6	103	2	19,8 + 1,6	109
3	18,8 + 0,3	102	3	20,2 + 2,0	111
4	18,7 + 0,2	101	4	19,5 + 1,3	107
5	19,2 + 0,7	104	5	19,7 + 1,5	108
$m_{diff} = 0,55 \text{ dt/ha}$			6	18,9 + 0,7	104
			7	19,4 + 1,2	105
			$m_{diff} = 0,87 \text{ dt/ha}$		

Den lagre skörden på dikesparcellerna lärer på liggsäd. De mindre utslag som erhållits i försöket ligger dessutom helt inom felgränserna. Detta år har alltså det längre dikesavståndet givit fullgod dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Några skillnader i bärighet och upptorkning har ej framträtt detta år.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd:	48	46	39	27	30	32	44	51	67	84	56	61	585
Årets nederbörd	22	13	25	45	34	12	33	44	108	124	114	46	620

Lindesnär, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Anders Eriksson, Lindesnär, Fagerås

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall II

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	75,0	100	1	94,0	100	1	94,0	100
2	72,9 - 2,1	97	2	94,6 + 0,6	101	2	94,6 + 0,6	101
3	73,1 - 1,9	97	3	94,4 + 0,4	100	3	94,4 + 0,4	100
4	73,0 - 2,0	97	4	92,0 - 2,0	98	4	92,0 - 2,0	98
5	69,7 - 5,3	93	5	93,4 - 0,6	99	5	93,4 - 0,6	99
m	= 1,62 dt hö/ha		6	91,1 - 2,9	97	6	91,1 - 2,9	97
diff			7	91,0 - 3,0	97	7	91,0 - 3,0	97
			8	86,8 - 7,2	92	8	86,8 - 7,2	92
			9	88,2 - 5,8	94	9	88,2 - 5,8	94
			10	84,0 - 10,0	89	10	84,0 - 10,0	89
			m _{diff} = 5,48 dt hö/ha					

En viss skördedepression mellan dikena föreligger på båda avstånden. För det mindre avståndet föreligger tendens till statistisk säkerhet. Med de utslag som erhållits i årets försök skulle det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet mellan de båda provade dikesavstånden har ej konstaterats.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	59	61	48	36	41	43	56	61	77	96	64	73	715
Årets nederbörd	22	13	44	59	34	14	30	56	108	124	114	46	620

Norenberg, År 1957

Försöksvärd: Värmlands-Stuteriet Norenberg, Geijersdal

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	122,4	100	1	116,6	100	1	116,6	100
2	119,3 - 3,1	97	2	109,5 - 7,1	94	2	109,5 - 7,1	94
3	118,4 - 4,0	97	3	111,9 - 4,7	96	3	111,9 - 4,7	96
4	115,8 - 6,6	95	4	113,6 - 3,0	97	4	113,6 - 3,0	97
5	113,3 - 9,1	93	5	109,8 - 6,8	94	5	109,8 - 6,8	94
m	= 3,55 dt hö/ha		6	110,8 - 5,8	95	6	110,8 - 5,8	95
diff			7	108,8 - 7,8	93	7	108,8 - 7,8	93
			8	105,6 - 11,0	91	8	105,6 - 11,0	91
			9	104,6 - 12,0	90	9	104,6 - 12,0	90
			10	98,8 - 17,8	85	10	98,8 - 17,8	85
			m _{diff} = 4,13 dt hö/ha					

Skördenedsättningen i långa diken ej erhållits på både dikesavstånden. På det korta avståndet föreligger tendens till statistisk säkerhet. På det långa avståndet kan utslaget betecknas som ej fullt statistiskt säkert. Med de resultat som erhållits i årets försök hade det korta avståndet varit ett fördrag.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning och bärighet har konstaterats detta år.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	50	63	50	35	45	38	53	64	75	100	70	72	726
Årets nederbörd	48	25	37	55	32	20	26	57	234	148	122	63	889

Uddeholm, År 1957

Försöksvärd: Uddeholms Aktieförbund, Uddeholm

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 18 m	75,4	100
" 24 m	79,1 + 2,7	104
" 30 m	66,5 - 7,9	90
" 50 m	79,1 + 2,6	104

$m_{diff} = 11,22$ dt hö/ha

II. Bandförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	93,8	100	1	85,4	100
2	91,3 + 0,1	101	2	83,6 - 1,8	98
3	91,3 + 0,5	101	3	81,4 - 4,0	95
4	88,1 - 2,7	97	4	82,3 - 3,1	96
5	89,9 - 0,9	99	5	83,6 - 1,8	98
$m_{diff} = 2,93$ dt hö/ha			6	82,9 - 2,5	97
			7	82,0 - 3,4	96
			8	77,8 - 7,6	91
			9	79,1 - 6,3	93
			10	80,1 - 5,3	94
			$m_{diff} = 2,68$ dt hö/ha		

De mindre utslag som erhållits enligt den äldre försöksmetodiken, ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse. I bandförsöket har en mindre skördenedsättning mellan dikena erhållits på båda avstånden. Utslaget ligger även här inom felgränserna. Försöken visar sålunda att dikesavståndet inom de intervall som prövats, detta år ej nämnvärt påverkat avkastningen.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet mellan de prövade dikesavstånden har ej kunnat konstateras i årets försök.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	59	59	40	30	42	37	53	65	78	97	63	68	706
Årets nederbörd	20	14	29	58	27	41	35	80	138	145	108	64	763

Örebro län

Askersundsby, År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Karl Einar Andersson, Askersundsby, Askersund

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällättlera

Alv: Mjällättlera

Gröda: Havre

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,3	100	1	26,6	100	1	26,6	100
2	27,2 + 0,9	103	2	26,8 + 0,2	101	2	26,8 + 0,2	101
3	26,6 + 0,3	101	3	26,4 - 0,2	99	3	26,4 - 0,2	99
4	26,5 + 0,2	101	4	26,2 - 0,4	98	4	26,2 - 0,4	98
5	27,3 + 1,0	104	5	25,0 - 1,6	94	5	25,0 - 1,6	94
$m_{diff} = 1,09 \text{ dt/ha}$			6	25,5 - 1,1	96	6	25,5 - 1,1	96
			7	26,4 - 0,2	99	7	26,4 - 0,2	99
			8	27,8 + 1,2	105	8	27,8 + 1,2	105
			9	26,2 - 0,4	98	9	26,2 - 0,4	98
			10	26,6 + 0,0	100	10	26,6 + 0,0	100
			$m_{diff} = 1,27 \text{ dt/ha}$					

Den med ökat dikesavstånd avtagande dräneringseffekten har ej påverkat avkastningen. De utslag i olika riktningar som erhållits ligger helt inom felgränserna. I årets försök synes alltså det längre dikesavståndet ha givit en fullgod dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: En något sämre bärighet på de långa avstånden kunde konstateras på våren. På hösten var denna skillnad mera markerad och innebar vissa olägenheter vid skörd och höstplöjning.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	52	54	42	33	34	41	46	65	70	89	54	63	643
Årets nederbörd	27	29	44	82	26	20	31	60	110	71	142	52	694

Falkenå, År 1957

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Dikesavstånd 16 m			Avståndsförsök		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,4	100	1	38,4	100
2	40,8 + 2,4	106	2	40,8 + 2,4	106
3	34,0 - 4,4	89	3	34,0 - 4,4	89
$m_{diff} = 2,24 \text{ dt/ha}$					

II. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,5	100	1	34,6	100
2	35,2 - 0,3	99	2	31,9 - 2,7	92
3	35,5 + 0,0	100	3	30,3 - 4,3	86
4	36,5 + 1,0	103	4	30,7 - 3,9	89
5	35,8 + 0,3	101	5	31,2 - 3,4	90
$m_{diff} = 0,87 \text{ dt/ha}$			6	30,2 - 4,4	87
			7	29,8 - 4,8	86
			8	29,9 - 4,7	86
			9	30,3 - 4,3	88
			10	29,3 - 5,3	85
			$m_{diff} = 0,93 \text{ dt/ha}$		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att 24-metersavståndet givit högre skörd och 32-metersavståndet lägre än 16-metersavståndet. Utslaget kan betecknas som ej fullt statistiskt säkert. I bandförsöket förekommer ingen skördedepression mellan dikena på det korta dikesavståndet. På det långa avståndet däremot är skördenedsättningen markant och statistiskt fullt säker. Ur avkastningssynpunkt hade därför ett kortare dikesavstånd än 32 meter varit motiverat detta år.

Observationer: Under våren skedde upptorkningen långsammare på 32 metersavstånden än på fältet i övrigt. Likaså var bärigheten på hösten sämre på de längsta dikesavstånden vid såväl skörd som höstplöjning.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	39	34	25	18	27	33	47	62	76	85	52	57	555
Årets nederbörd	29	34	43	91	39	16	59	54	93	61	102	42	663

Västmanlands län

=====

Gälby. År 1957

Försöksvärd: Godsägare Gunnar Larsson, Strö, Köping.

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårve

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,3	100	1	31,8	100
2	32,7 + 0,4	101	2	31,4 - 0,4	99
3	33,4 + 1,1	103	3	32,1 + 0,3	101
4	32,8 + 0,5	102	4	32,2 + 0,4	101
5	33,5 + 1,2	104	5	32,0 + 0,2	101
$m_{diff} = 0,84 \text{ dt/ha}$			6	32,6 + 0,8	103
			7	31,3 - 0,5	98
			8	32,4 + 0,6	102
			9	31,1 - 0,7	98
			10	31,2 - 0,6	98
			$m_{diff} = 0,97 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej påverkat avkastningen. De utslag i olika riktningar som föreligger i försöket ligger helt inom felgränserna. Detta år har alltså det långa dikesavståndet givit en tillräckligt god dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet har ej framträtt under våren. Vid skörden var bärigheten något sämre på de långa dikesavstånden.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	44	41	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	580
Årets nederbörd	36	23	28	52	19	20	18	55	57	79	127	40	554

Norrby prästgård. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. More. Andersson, Norrby prästgård, Sala

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstve

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	10,8	100	1	9,3	100
2	10,8 ± 0,0	100	2	10,2 + 0,9	110
3	10,7 - 0,1	99	3	9,3 ± 0,0	100
4	10,7 - 0,1	99	4	9,6 + 0,3	103
5	14,6 + 3,8	135	5	10,4 + 1,1	112
$m_{diff} = 1,38 \text{ dt/ha}$			6	11,9 + 2,6	128
			7	10,6 + 1,3	114
			$m_{diff} = 1,03 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej påverkat avkastningen. De på grund av regn och liggsäd besvärliga skördeförhållandena har medfört, att försöksfelet blivit stort. De utslag i olika riktningar som förekommer i försöket ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Några skillnader i upptorkning på våren förekom inte. Vid skörden visade de längre dikesavstånden sämre bärighet än de kortare.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	40	40	26	18	22	37	44	51	71	76	51	51	527
Årets nederbörd	42	13	25	64	21	13	14	85	150	70	113	41	651

Kopparbergs län
=====

Kloster. År 1957

Försöksvärd: Korsnäs AB, Klosters egendom, Dala-Åsbo

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv mellanlera

Gröda: Korn

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19,7	100	1	21,1	100	1	21,1	100
2	18,6 - 1,1	94	2	19,3 - 1,8	91	2	19,3 - 1,8	91
3	17,2 - 2,5	87	3	17,3 - 3,8	82	3	17,3 - 3,8	82
4	16,5 - 3,2	84	4	18,6 - 2,5	88	4	18,6 - 2,5	88
5	16,2 - 3,5	82	5	18,0 - 3,1	85	5	18,0 - 3,1	85
$m_{diff} = 1,06 \text{ dt/ha}$			6	17,8 - 3,3	84	6	17,8 - 3,3	84
			7	17,2 - 3,9	82	7	17,2 - 3,9	82
			8	17,0 - 4,1	81	8	17,0 - 4,1	81
			9	17,4 - 3,7	82	9	17,4 - 3,7	82
			10	16,9 - 4,2	80	10	16,9 - 4,2	80
			$m_{diff} = 1,03 \text{ dt/ha}$					

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har medfört lägre avkastning. Skördenedsättningen mellan dikena kan betecknas som ej fullt statistiskt säker för båda dikesavstånden. Med de utslag som erhållits i årets försök skulle det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning har förekommit på våren. På grund av de stora nederbörds mängderna uppstod svårigheter vid höstplöjningen på grund av låg bärighet. Några skillnader mellan försöksleden kunde dock inte konstateras.

Djupförsök

Försöket upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,60 m	24,3	100
" " 0,85 m	23,0 - 1,3	95
" " 1,10 m	23,5 - 0,8	97
$m_{diff} = 0,94 \text{ dt/ha}$		

De små utslag för olika djup som förekommer i försöket ligger helt inom felgränserna, varför man inte kan göra något uttalande om vilket dikesdjup som vore att föredraga.

Observationer: Några skillnader i fråga om upptorkning och bärighet mellan de prövade dikesdjupen har ej förekommit detta år.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	42	48	33	25	31	36	49	56	72	82	55	51	580
Årets nederbörd	51	4	15	44	22	9	24	100	154	129	96	50	698

Spisbo. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. K.J. Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,0	100	1	28,5	100	1	28,5	100
2	29,7 + 2,7	110	2	29,4 + 0,9	103	2	29,4 + 0,9	103
3	28,5 + 1,5	106	3	28,4 - 0,1	100	3	28,4 - 0,1	100
4	27,8 + 0,8	103	4	29,8 + 1,3	105	4	29,8 + 1,3	105
5	28,7 + 1,7	106	5	31,0 + 2,5	109	5	31,0 + 2,5	109
$m_{diff} = 0,99 \text{ dt/ha}$			6	30,1 + 1,6	106	6	30,1 + 1,6	106
			7	31,3 + 2,8	110	7	31,3 + 2,8	110
			$m_{diff} = 1,11 \text{ dt/ha}$					

De utslag som föreligger i försöket kan anges ha tendens till statistisk säkerhet. Det är dock huvudsakligen dikesparcellerna som avviker markant från skörden i övrigt. Detta är synes därför det längre dikesavståndet ha givit tillräckligt god dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning förekom under våren. Inte heller kunde några mer betydande skillnader i bärighet iakttagas mellan de båda dikesavstånden vid skörden.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	34	38	26	17	21	23	41	58	63	76	43	49	494
Årets nederbörd	50	6	30	77	26	11	35	90	122	92	112	46	697

Wikmanshyttan. År 1957

Försöksvärd: Wikmanshytte Bruks AB, Hedemora

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv mellanlera

Gröda: Havre

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,5	100	1	30,8	100	1	30,8	100
2	29,0 - 0,6	98	2	31,4 + 0,6	102	2	31,4 + 0,6	102
3	29,9 - 0,6	98	3	31,0 + 0,2	101	3	31,0 + 0,2	101
4	31,3 + 0,8	103	4	31,4 + 0,6	102	4	31,4 + 0,6	102
5	31,5 + 1,0	103	5	30,7 - 0,1	100	5	30,7 - 0,1	100
$m_{diff} = 1,30 \text{ dt/ha}$			6	31,1 + 0,3	101	6	31,1 + 0,3	101
			7	30,6 - 0,2	99	7	30,6 - 0,2	99
			8	29,7 - 1,1	96	8	29,7 - 1,1	96
			9	30,7 - 0,1	100	9	30,7 - 0,1	100
			10	31,0 + 0,2	101	10	31,0 + 0,2	101
			$m_{diff} = 0,62 \text{ dt/ha}$					

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej medfört någon lägre avkastning. De utslag i olika riktningar som förekommer i försöket ligger helt inom felgränserna. Detta är synes därför det längre dikesavståndet ha givit tillräckligt god dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: En eftersläpning av upptorkningen på de långa dikesavstånden kunde konstateras under våren. Uppskattningsvis förorsakade denna senare upptorkning en försening av värsådden med tre dagar jämfört med om hela fältet varit dikat med det kortare dikesavståndet. Inom vissa av de långa dikesavstånden var bärigheten klart sämre vid skörd och höstplöjning. Särskilt vid höstplöjningen innebar de långa dikesavstånden stora olägenheter ur bärighetssynpunkt.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	40	43	31	20	28	33	51	60	65	85	55	51	562
Årets nederbörd	50	1	25	72	25	12	31	0	121	94	146	57	634

Gävleborgs län

=====

Sörby, Järvsö. År 1957

Försöksvärd: Hemmansägare Jonas Andersson, Sörby, Lörstrand

Matj.: Mycket mullrik mjälilig lättlera

Alv: Mjälilig lättlera

Gröda: Vall II

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	34,5	100	1	33,1	100	1	33,1	100
2	31,8 - 2,7	92	2	30,3 - 2,8	92	2	30,3 - 2,8	92
3	29,6 - 4,9	86	3	30,1 - 3,0	91	3	30,1 - 3,0	91
4	30,2 - 4,3	87	4	31,2 - 1,9	94	4	31,2 - 1,9	94
5	29,7 - 4,8	86	5	30,4 - 2,7	92	5	30,4 - 2,7	92
$m_{diff} = 0,90$ dt hö/ha			6	28,6 - 4,5	86	6	28,6 - 4,5	86
			7	27,8 - 5,3	84	7	27,8 - 5,3	84
			8	27,5 - 5,6	83	8	27,5 - 5,6	83
			9	27,8 - 5,3	84	9	27,8 - 5,3	84
			10	26,3 - 6,8	79	10	26,3 - 6,8	79
			$m_{diff} = 1,24$ dt hö/ha					

Statistiskt fullt säkra skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Skörde depressionen är av sådan storleksordning att det mindre dikesavståndet synes vara att föredraga.

Observationer: Upprotkningen på våren gick snabbare och bärigheten på hösten var bättre på de korta dikesavstånden jämfört med de långa.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	39	42	38	23	31	38	53	69	73	96	57	55	614
Årets nederbörd	48	7	17	45	40	15	58	69	92	116	119	47	673

Sörväna. År 1957

Försöksvärd: Hemmansägare Helmer Rodin, Sörväna, Delsbo

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	51,2	100	1	50,2	100	1	50,2	100
2	46,9 - 4,3	92	2	46,5 - 3,7	93	2	46,5 - 3,7	93
3	47,2 - 4,0	92	3	47,7 - 2,5	95	3	47,7 - 2,5	95
4	48,3 - 2,9	94	4	49,8 - 0,4	99	4	49,8 - 0,4	99
5	47,2 - 4,0	92	5	49,8 - 0,4	99	5	49,8 - 0,4	99
$m_{diff} = 1,35$ dt hö/ha			6	47,0 - 3,2	94	6	47,0 - 3,2	94
			7	46,3 - 3,9	92	7	46,3 - 3,9	92
			8	45,0 - 5,2	90	8	45,0 - 5,2	90
			9	45,7 - 4,5	91	9	45,7 - 4,5	91
			10	45,9 - 4,3	91	10	45,9 - 4,3	91
			$m_{diff} = 2,01$ dt hö/ha					

En viss skördenedsättning mellan dikena förekommer på båda dikesavstånden. På det korta avståndet kan resultatet betecknas som ej fullt statistiskt säkert. På det långa avståndet kan utslaget sägas ha tendens till statistisk säkerhet. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, ter sig inte motsvara mer än den ökade kostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Inga anmärkningar har gjorts vare sig mot upptorkning eller bärighet.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	33	36	29	18	22	24	43	53	56	75	42	40	471
Årets nederbörd	42	6	14	35	49	10	50	62	78	83	100	38	567

Västernorrlands län

=====

Berg. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Sigvard Hansson, Berg, Docksta

Matj.: Mättligt mullhaltig molera

Alv: Molera

Gröda: Blandsäd

Dikesavstånd 20 m			Avståndsförsök		Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		
1	20,2	100	1	22,3	100		
2	19,9 - 0,3	99	2	22,1 - 0,2	99		
3	19,0 - 1,2	94	3	21,7 - 0,6	97		
4	19,9 - 0,3	99	4	21,2 - 1,1	95		
5	21,5 + 1,3	106	5	20,6 - 1,7	92		
$m_{diff} = 1,19 \text{ dt/ha}$			6	21,9 - 0,4	98		
			7	21,9 - 0,4	98		
			8	21,0 - 1,3	94		
			9	20,4 - 1,9	91		
			10	20,7 - 1,6	93		
			$m_{diff} = 1,08 \text{ dt/ha}$				

De utslag i olika riktningar som erhållits i försöket ligger helt inom felgränserna. Den något lägre skörd som erhållits mellan dikena på det långa avståndet motsvaras ungefär av den lägre kostnad som denna extensivare dikning medför. Ur avkastningssynpunkt kan därför det längre dikesavståndet anses ha givit tillräckligt god dränering.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning och bärighet har konstaterats under året.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	44	36	27	22	23	24	42	46	50	77	56	53	500
Årets nederbörd	29	24	16	20	36	10	33	75	54	47	126	32	502

Ljustorp beställe. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. John Eriksson, Rogsta prästbord, Ljustorp

Matj.: Mättligt mullhaltig mjälig lättlera

Alv: Mjällig lättlera

Gröda: Korn

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök	
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha
1	18,9	100	1	15,0
2	16,1 - 2,8	85	2	14,8 - 0,2
3	16,1 - 2,8	85	3	14,8 - 0,2
$m_{diff} = 1,89 \text{ dt/ha}$			4	14,3 - 0,7
			5	14,3 - 0,7
			6	14,3 - 0,7
			7	14,4 - 0,6
			$m_{diff} = 0,32 \text{ dt/ha}$	

II. Bandförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 27 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17,0	100	1	15,0	100
2	17,3 + 0,3	102	2	14,8 - 0,2	99
3	17,3 + 0,3	102	3	14,8 - 0,2	99
4	17,1 + 0,1	101	4	14,3 - 0,7	95
5	17,1 + 0,1	101	5	14,3 - 0,7	95
$m_{diff} = 0,33 \text{ dt/ha}$			6	14,3 - 0,7	95
			7	14,4 - 0,6	96
			$m_{diff} = 0,32 \text{ dt/ha}$		

Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	13,3	100
2	13,1 - 0,2	98
3	13,0 - 0,3	98
4	13,0 - 0,3	98
5	13,0 - 0,3	98
6	13,1 - 0,2	98
7	13,1 - 0,2	98
8	13,3 ± 0,0	100
9	13,0 - 0,3	98
10	12,8 - 0,5	96
m _{diff} = 0,39 dt/ha		

Enligt den äldre försöksmetodiken har det kortaste avståndet givit den högsta skörden. Utslaget är dock så litet att det helt ryms inom felgränserna. För bandförsöket gäller att endast 27-meters-avståndet uppvisar en tydlig skördedepression mellan diken. Den är dock mycket liten. Tillsammans torde de båda försöken visa att det längsta dikesavståndet detta år givit en tillräckligt god dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet har ej framträtt under året.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	47	43	38	24	27	28	58	53	64	86	59	63	590
Årets nederbörd	36	39	21	31	54	12	32	69	102	98	132	28	656

Västerbottens län

Strandfors. År 1957

Försöksvärd: Hemmansägare Artur Andersson, Strandfors, Ånäset

Natj.: Mullrik mjälig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall III

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	30,1	100	1	29,6	100	1	29,6	100
2	28,8 - 1,3	96	2	29,8 + 0,2	101	2	29,8 + 0,2	101
3	26,5 - 3,6	88	3	26,7 - 2,9	90	3	26,7 - 2,9	90
4	26,5 - 3,6	88	4	26,5 - 3,1	90	4	26,5 - 3,1	90
5	27,7 - 2,4	92	5	27,1 - 2,5	92	5	27,1 - 2,5	92
$m_{diff} = 1,10$ dt hö/ha			6	27,9 - 1,7	94	6	27,9 - 1,7	94
			7	26,0 - 3,6	88	7	26,0 - 3,6	88
			8	27,4 - 2,2	93	8	27,4 - 2,2	93
			9	27,8 - 1,8	94	9	27,8 - 1,8	94
			10	28,6 - 1,0	97	10	28,6 - 1,0	97
			$m_{diff} = 1,82$ dt hö/ha					

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden, som dock endast på 18-metersavståndet kan anges med någon grad av statistisk säkerhet. Med hänsyn till utslagets ringa storlek får det långa dikesavståndet detta år anses ha givit tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet har ej framträtt detta år.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	49	44	32	24	27	30	33	41	41	70	63	62	516
Årets nederbörd	38	68	33	34	36	11	47	84	22	92	121	69	655

Norrbottens län

Kukkola. År 1957

Försöksvärd: Lantbr. Viktor Spolander, Kukkola, Lomkärr.

Matj.: Mulljord

Alv: Lerig mo-mjåla

Gröda: Vall IV

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	36,7	100	1	43,0	100
2	36,2 - 0,5	99	2	44,1 + 1,1	103
3	36,0 + 0,7	98	3	43,4 + 0,4	101
4	34,1 - 2,6	93	4	40,9 - 2,1	95
5	33,1 - 3,6	90	5	40,9 - 2,1	95
$m_{diff} = 1,67$ dt hö/ha			6	39,9 - 3,1	93
			7	39,2 - 3,8	91
			8	38,3 - 4,7	89
			9	37,2 - 5,8	87
			10	36,8 - 6,2	86
			$m_{diff} = 2,04$ dt hö/ha		

En skördenedsättning mellan dikena föreligger på båda dikesavstånden. På det korta avståndet kan resultatet anges ha tendens till statistisk säkerhet och på det långa är utslaget ej fullt statistiskt säkert. Med de utslag som erhållits i årets försök hade det korta dikesavståndet varit att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan de prövade dikesavstånden i fråga om upptäckning och bäring har ej framträtt detta år.

Nederbörd:	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	57	43	39	32	29	33	33	42	48	57	62	58	533
Årets nederbörd	39	41	35	50	23	7	80	57	43	46	59	73	553

Unbyn. År 1957

Försöksvärd: Bröderna Larsson, Unbyn

Matj.: Mullrik lerig mjåla

Alv: Lerig mjåla

Gröda: Vall I

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	33,5	100	1	34,6	100
2	34,1 + 0,6	102	2	32,2 - 2,4	93
3	34,1 + 0,6	102	3	35,1 + 0,5	101
4	33,8 + 0,3	101	4	34,1 - 0,5	99
5	32,3 - 1,2	96	5	33,8 - 0,8	98
$m_{diff} = 1,09$ dt hö/ha			6	31,4 - 3,2	91
			7	33,2 - 1,4	96
			8	33,4 - 1,2	97
			9	34,9 + 0,3	101
			10	33,0 - 1,6	95
			$m_{diff} = 1,77$ dt hö/ha		

De utslag i olika riktningar som erhållits i försöket ligger helt inom felgränserna. Ur avkastningssynpunkt får det längre dikesavståndet anses ha givit tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning och bärighet har konstaterats under året.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	41	31	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	449
Årets nederbörd	32	39	44	41	32	7	63	32	62	100	81	45	578

Vittjärvsgården, År 1957

Försöksvärd: Norrbottens läns yrkesskola för jordbruk, Vittjärvi.

Matj.: Mullrik mjälig mo

Alv: Mjälilig mo

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19,9	100	1	19,8	100	1	19,8	100
2	17,8 - 2,1	89	2	17,2 - 2,6	87	2	17,2 - 2,6	87
3	19,8 - 0,1	99	3	18,7 - 1,1	94	3	18,7 - 1,1	94
4	18,5 - 1,4	93	4	16,6 - 3,2	84	4	16,6 - 3,2	84
5	19,0 - 0,9	95	5	19,3 - 0,5	97	5	19,3 - 0,5	97
$m_{diff} = 1,63 \text{ dt/ha}$			6	17,4 - 2,4	88	6	17,4 - 2,4	88
			7	17,1 - 2,7	86	7	17,1 - 2,7	86
			8	17,2 - 2,6	87	8	17,2 - 2,6	87
			9	18,7 - 1,1	94	9	18,7 - 1,1	94
			10	19,1 - 0,7	96	10	19,1 - 0,7	96
			$m_{diff} = 1,82 \text{ dt/ha}$					

Dikesparcellerna synes ha givit något högre skörd än övriga parceller. De utslag som erhöles i försöket ryms dock helt inom felgränserna. Det synes därför som om det längre dikesavståndet detta år skulle ha givit en tillräckligt god dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Några skillnader mellan de prövade dikesavstånden i fråga om upptorkning och bärighet har ej framträtt detta år.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	41	31	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	449
Årets nederbörd	32	39	44	41	32	7	63	32	62	100	81	45	578

Vojakkala, År 1957

Försöksvärd: Tornedalens lantmannaskola, Bäverbäck

Matj.: Mullrik sandig mo

Alv: Mjälilig

Gröda: Vall III

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	41,7	100	1	47,4	100	1	47,4	100
2	44,0 + 2,3	106	2	50,8 + 3,4	107	2	50,8 + 3,4	107
3	40,4 - 1,3	97	3	51,9 + 4,5	109	3	51,9 + 4,5	109
4	39,6 - 2,1	95	4	49,7 + 2,3	105	4	49,7 + 2,3	105
5	36,8 - 4,9	88	5	39,6 - 7,8	84	5	39,6 - 7,8	84
$m_{diff} = 2,88 \text{ dt hö/ha}$			6	41,4 + 2,0	104	6	41,4 + 2,0	104
			7	44,1 - 3,3	93	7	44,1 - 3,3	93
			8	47,7 + 0,3	101	8	47,7 + 0,3	101
			9	48,0 + 0,6	101	9	48,0 + 0,6	101
			10	45,7 - 1,7	96	10	45,7 - 1,7	96
			$m_{diff} = 3,45 \text{ dt hö/ha}$					

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringseffekten har ej påverkat avkastningen. De utslag i olika riktningar som erhållits i försöket ryms nästan helt inom felgränserna. Ur avkastningssynpunkt synes därför det längre dikesavståndet detta år ha givit tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet mellan de båda prövade dikesavstånden har ej framträtt detta år. I försöket ingår också dikesavstånd på 80 meter. På dessa skedde upptorkningen mycket långsamt under våren.

<u>Nederbörd:</u>	nov.	dec.	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	Hela året
Medelnederbörd	57	43	39	32	29	33	33	42	48	57	62	58	533
Årets nederbörd	39	41	35	50	23	7	80	57	43	46	59	73	553

SAMMANSTÄLLNING AV FÖRSÖKSRESULTATEN.

För att underlätta en överblick av årets försöksresultat lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats som bandförsök, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken är ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskilt år är motiverad.

Skörderesultaten.

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts en jämförelse mellan skördens värde och dikningskostnaden vid varierande dikesavstånd. Därvid klarlägges om en ökning eller minskning av det prövade dikesavståndet ur avkastningssynpunkt varit önskyrd detta år.

Vid denna jämförelse har skördeenheten åsatts ett värde av 35 öre och årskostnaden per meter grenledning beräknats till 9 öre. Förutsättningarna för denna beräkning av årskostnaden är: anläggningskostnad per meter grenledning 1,60 kronor, amorteringstid 30 år och räntesats 4%. I årskostnaden 9 öre ingår även ett litet belopp för underhåll.

De resultat som dessa beräkningar givit har sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen tecknat "enkelt dikesavstånd" samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt dikesavstånd".

Grupp 1. Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes önskvärt.

Grupp 2. Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 3. Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1

Grödor	"ENKELT DIKESAVSTÅND "		"DUBBELT DIKESAVSTÅND"		
	Antal försök	Grupp 1	Grupp 2	Antal försök	Grupp 3
Höstsådda	5	1	4	5	2
Vårsådda	24	3	20	24	14
Vallar	22	8	13	22	7
Summa	51	12	37	51	23
Procent		20	73		45

Såsom framgår av tabellen har vid "enkelt dikesavstånd" i 20% av försöken erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna, att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I ca 70% av fallen synes det möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt dikesavstånd", finner man, att en ökning av avståndet fortfarande synes möjlig i 45-50% av fallen.

Man kan, när det gäller väderlekens inverkan på försöken och de resultat som erhålles i olika grödor, hänföra detta dels till det faktiskt föreliggande utgångsläget vid grödans start och dels till de förhållanden som rått under själva växttiden.

Väderleken var under vintern 1956-57 tämligen gynnsam för de övervintrande grödorna. Emellertid förekom starka töperioder under vintern, som ledde till isbildning i svackor och lägre partier av fälten. Omfattande skador av isbrännor uppkom särskilt på oljeväxterna. Eftersom marken var tjälad, hade dikningen i sig själv små möjligheter att påverka förhållandena. Behovet av en god ytvattenavledning genom omsorgsfull ytplanering framstod ånyo, som ett nödvändigt komplement till dikningen. Under vinterns barmarksperioder uppstod på vallar och höstsäd även uppfrysningsskador, som hade ett mera direkt samband med dikningen.

Upptorkning på våren skedde snabbt och jämnt. Våren i övrigt var torr och kall. De stora arealer oplöjda vårland som förelåg kunde med gott resultat bearbetas och sås. Under första delen av vegetationsperioden var nederbörden tämligen normal och gav en god utveckling åt grödan. De stora nederbördsöverskotten under vegetationsperiodens senare del ledde särskilt på täta jorدار till övermättnad i matjorden och ytvattenbildningar. Man kunde därvid i de vårsådda grödorna se tydliga effekter av dräneringen. Några av försöken i vårdådda grödor visar också detta år utslag för dikning.

De ogynnsamma verkningarna av den höga nederbörden under skördeperioden skulle kunna delas upp i sådana som mera direkt träffade grödan - liggsäd, groddskador, hög vattenhalt i kärnan etc. - och sådana som hade med uppblötningen av marken att göra. De senare verkningarna kom i betydande grad att påverka skördeskadornas omfattning genom att skörden försvärades och fördröjdes eller helt och hållet förhindrades.

Upptorkning och bärighet.

Bedömningen av dräneringsbehovet får således ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har därför gjorts en sammanställning av observationer rörande upptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i upptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederbörden varit särskilt låg. Skillnaderna har emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger om några olikheter i upptorkning kunnat observeras mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. I fråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2.

Tabellen anger det antal fall, då någon skillnad i upptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk.

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i upptorkning.
Höstsådda	5	2
Vårsådda	24	18
Vallar	<u>20</u>	<u>18</u>
Summa	49	38
Procent		78

b) Bärighet vid skörden.

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet.
Höstsådda	5	2
Vårsådda	24	14
Vallar	20	17

c) Bärighet vid höstplöjningen.

Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet.
4	2
17	7
6	3

Det framgår av tabellen, att det i c:a 3/4 av fallen ej observerats några nämnvärda skillnader i upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk. Observationerna i vallar och höstsådda grödor är något osäkrare än i vårsådda grödor, där man under tillbrukningen för sådd har tillfälle att göra noggranna observationer.

Då det gäller bärigheten vid skörden av höstsådda och vårsådda grödor anger tabellen, att det i årets försök i ungefär 1/2 antalet fall förelegat skillnader mellan olika dräneringsintensiteter. Även vid skörden av vallarna har bärigheten i några fall varit sämre vid det "dubbla" dikesavståndet.

De 36 försök, som till följd av det ogynnsamma vädret ej kunde skördas, är ej redovisade i tabellen. Som i det föregående påpekats var orsakerna till att skörden ointetgjordes dels uppblötningen av marken, dels de direkta skadorna på grödan i form av liggsäd, groddskador etc. Under den tid som kunde anses som normal för skörd, var bärigheten på dessa försök periodvis bestämmande för om skörden skulle kunna komma till stånd. Även på de mindre avstånden var ytlagret starkt uppblött. Endast i dikenas omedelbara närhet förelåg således en tillräcklig bärkraft. De uppehållsperioder som förekom var i allmänhet för korta för att det fria (dränerbara) vattnet skulle hinna bortgå ur matjorden och därmed tillräcklig bärighet ernås över hela området mellan ledningarna. Det dubbla dikesavståndet visade under dessa upptorkningsperioder en eftersläpning.

Under den tid, som skörden på grund av dålig bärighet eller det allmänt dåliga skördevädret fördröjdes, blev grödan genom liggsäd och groddskador helt eller delvis förstörd och kunde sedan ej bli föremål för försöksskörd.

Även höstplöjningen blev genom den dåliga bärigheten fördröjd och hann ej genomföras i erforderlig omfattning innan marken tjälade till. På de täckdikningsförsök som höstplöjdes, innebar det dubbla avståndet på ungefär 1/2 antalet försök olägenheter på grund av sämre bärighet.

Innehållsförteckning.

	sid		sid.
Inledning	1	Gammalstorp	avst. 29
Väderleken under år 1957	2	Gunnarstorp	"- 30
Resultat av enskilda försök	5	Lanna	djup. 32
<u>Stockholms län</u>		Lanna komb.dikning o såtid	33
Kimsta	avst. 5	Maggegården	avst. 34
Ängstugan	"- 5	Stensfält	"- 34
<u>Uppsala län</u>		Stommen	"- 35
Gamla Uppsala prästgård	avst. 7	Vrå Nolgården	avst. o. djup. 35
Häga	"- 7	Vrå Nolgården stamdikning	36
<u>Södermanlands län</u>		Värings prästgård	djup. 36
Humlekärr	avst. 9	Värsås prästgård	avst. 37
Törsta	"- 9	<u>Värmlands län</u>	
Vallby prästgård	"- 10	Apertin	avst. 38
<u>Östergötlands län</u>		Kvarntorp	"- 38
Fullerstad	avst. 11	Lindesnär	"- 39
Ingelstads gård	"- 11	Norenberg	"- 39
<u>Jönköpings län</u>		Uddeholm	"- 40
Lidhult	avst. 13	<u>Örebro län</u>	
Åby	"- 13	Askersundsby	avst. 41
<u>Kronebergs län</u>		Falkenå	"- 41
Björsgård	djup. 14	<u>Västmanlands län</u>	
Ingelstads lantm.skola	avst. 14	Gålby	avst. 43
Ryssby lantm.skola	"- 15	Norrby prästgård	"- 43
<u>Kalmar län</u>		<u>Kopparbergs län</u>	
Ekerum	avst. 16	Kloster	avst. o. djup. 44
Valstad	"- 16	Spisbo	avst. 45
<u>Gotlands län</u>		Wikmanshyttan	"- 45
Lövsta	avst. 18	<u>Gävleborgs län</u>	
<u>Kristianstads län</u>		Sörby, Järvsö	avst. 46
Ausås	avst. 19	Sörväna	"- 46
Tranarp	"- 19	<u>Västernorrlands län</u>	
Övragård	"- 20	Berg	avst. 48
<u>Malmöhus län</u>		Ljustorps boställe	"- 48
Lydinge	avst. 21	<u>Västerbottens län</u>	
Nybo gård	"- 21	Strandfors	avst. 50
Rosendals gård	djup. 22	<u>Norrbottnens län</u>	
Svalöv	avst. 22	Kukkola	avst. 51
Svenstorp	"- 23	Unbyn	"- 51
Säbyholm	avst. o. djup 23	Vittjärvgården	"- 52
<u>Göteborgs- och Bohus län</u>		Vojakkala	"- 52
Ledum	avst. 25	Sammanställning av försöksresul-	
Tingvalls egendom	"- 25	taten	54
<u>Älvsborgs län</u>			
Forstena	avst. o. djup. 26		
Tveten	avst. 26		
<u>Skaraborgs län</u>			
Djupedal	djup. 28		
Frugården	avst. 28		

